

Kuifje

HARTEN-
KONING

Nr 2
43^e jaargang
5-1-88

HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77 J.

CLIFTON

LAATSTE VOORSTELLING

**K
R
A
S
H**

40 F — NEDERLAND f 2,65

3792237010002 06430

SPADS nieuws

Jean van Hamme/
William Vance:

XIII 4, SPADS

uitgeverij Dargaud Benelux,
prijs f7,25/Bfr. 130.

Wie is XIII? Ook hijzelf weet het niet. Hij is zijn geheugen verloren en wordt ervan beschuldigd op «zwarte vrijdag» president Sheridan te hebben vermoord. Alle bewijs is tegen hem, en hij wordt achtervolgd door het leger en de geheime dienst, maar ook door de huurmoorde-

naars van een geheimzinnige organisatie. Aan het einde van het derde deel van de serie, **Alle tranen van de hel**, wist XIII met hulp van generaal Carrington uit de gevangenis te ontsnappen, waar hij ten onrechte van moord beschuldigd was opgesloten.

De eerste drie delen van de serie **XIII** waren ingewikkeld, heel ingewikkeld zelfs voor de meeste lezers. Het vierde deel **SPADS**, dat zojuist verschenen is, wordt grotendeels gebruikt om alle raadselachtige gebeurtenissen op te helderen. XIII komt terecht bij SPADS, een keiharde afdeling van het Amerikaanse leger die wordt getraind voor het uitvoeren van speciale opdrachten. Hij haalt zich daar de vijandschap van sergeant-majoor Quinn op de hals, en dat kost hem bijna het leven. Ondertussen ontdekt kolonel Amos van de geheime dienst eindelijk de ware identiteit van XIII. Dat betekent nog niet, dat XIII's problemen voorbij zijn: zijn superieur, generaal Carrington, is ervan overtuigd dat in de Ver-

enigde Staten een staatsgreep wordt voorbereid.

Met **SPADS** is het eerste verhaal over XIII afgerond, en kan een nieuw verhaal beginnen. Scenarioschrijver Jean van Hamme, die ook **Thorgal** schrijft, heeft opruiming gehouden en laat zijn verhaal op een rustig moment eindigen: XIII is, samen met twee aantrekkelijke legervrouwen, neergestort op een verlaten, tropisch eiland.

Het succes van de serie is zeker niet alleen te danken aan het scenario van Jean van Hamme, maar ook aan het werk van William Vance, die o.a. ook **Bruce J. Hawker** tekent. Zijn pagina's zijn sober en leeg, maar spannend en vol sfeer. Vance is geen vernieuwer maar in de loop der jaren is hij uitgegroeid tot een bekwame, realistische tekenaar met een fraaie, evenwichtige stijl.

PvO

Gerrit de Jager: Roel en zijn beestenboel 2, Kattebakken

uitgeverij Dupuis,
prijs f7,50/Bfr. 130.

Behalve een nieuw album van **De familie Doorzon** verscheen van Gerrit de Jager, de Stripschapprijswinnaar van 1987, ook een nieuw deel in de serie **Roel en zijn beestenboel**.

Het heet **Kattebakken**, want Oom Bokkie heeft in een onvoorzichtig moment beloofd op de poes van de buurman te passen. De buurman blijft twee maanden weg en is bijzonder aan zijn kat gehecht: het dierje mag absoluut niets overkomen. De kat gaat aan de haal. Roel en Bokkie proberen met allerlei slimme en minder slimme trucs het dier terug te krijgen. Halverwege het album besluit Roel zelfs een tweede poes te kopen. «We gaan deze poes zo vreselijk verwennen en vertroetelen... dat die andere kat zo jaloeus wordt dat ie meteen terugkomt», zegt hij tegen Bokkie. De nieuwe kat verdwijnt meteen door het kattenluik naar buiten, en Bokkie en Roel moeten voortaan op twee katten jagen. Om alle ellende even te vergeten stort Oom Bokkie zich weer op de zorg voor de garderobe van Roels vegetarische restaurant. Met rampzalige gevolgen, zoals iedereen kan voorspellen die het eerste album, **Inclusief bediening**, heeft gelezen. Aan het einde van het boek, als de buurman op het punt staat terug te komen, wandelen de twee verdwenen katten uit zichzelf door het kattenluik weer naar binnen.

Roel en zijn beestenboel is een prachtige strip en **Kattebakken** is opnieuw een album met mooie, verzorgde tekeningen en uitstekende grappen. Een hoogtepunt is de bezorgdienst voor vegetarische diners die Oom Bokkie op een helder moment in het leven roept en die hij, zelfs na materiaalpech, op een ingenieuze manier weet voort te zetten. **Kattebakken** is minder wisselvallig dan het nieuwe Doorzonalbum, een plezier om te lezen en te bekijken: Gerrit de Jager op z'n best.

PvO

GERRIT DE JAGER

W. VANCE XIII J. VAN HAMME SPADS

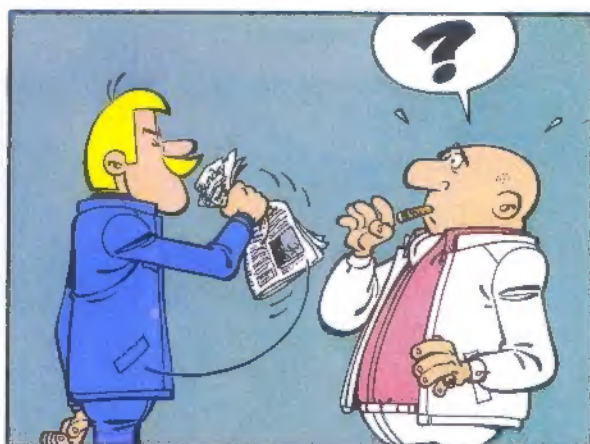

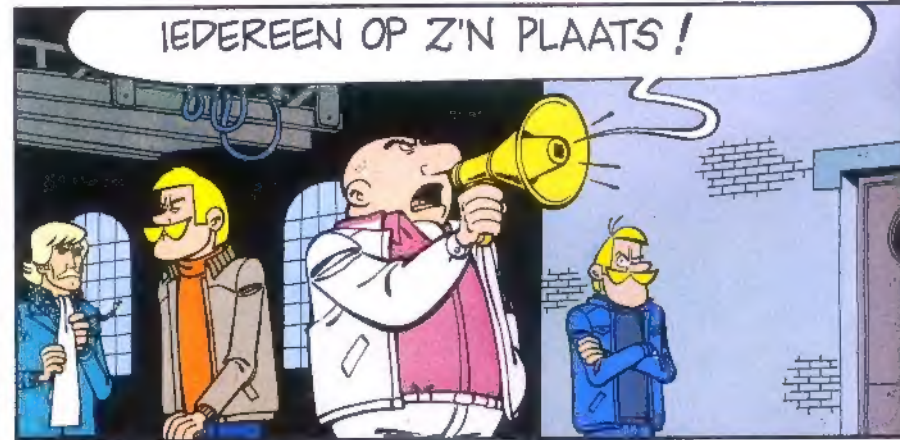
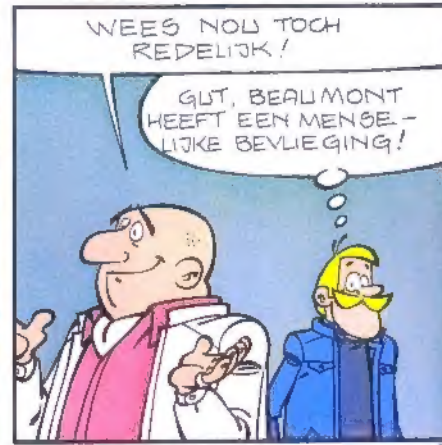

CLIFTON

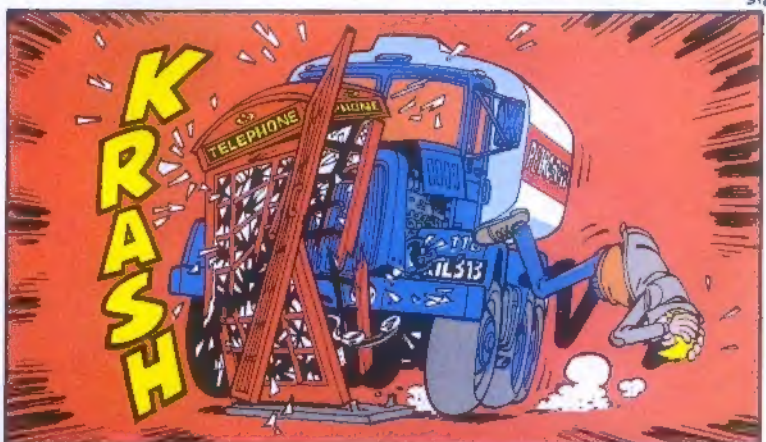
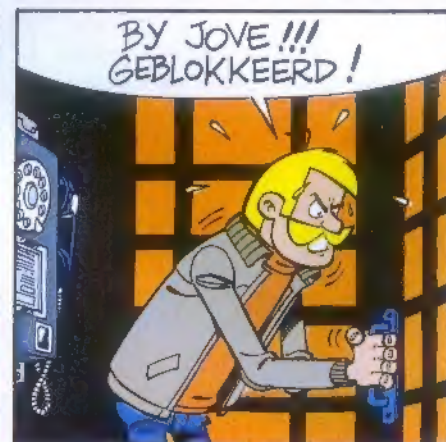
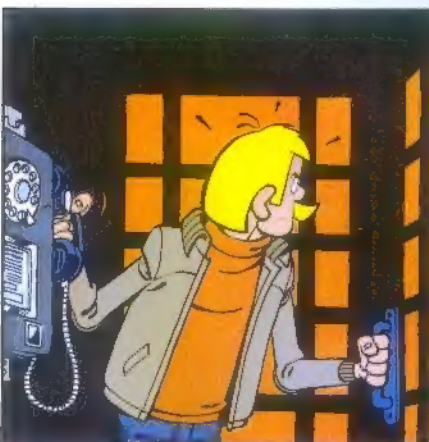
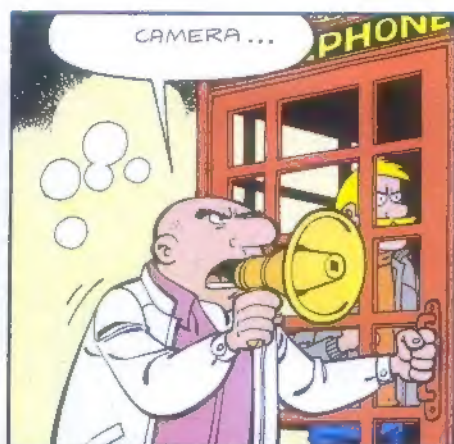
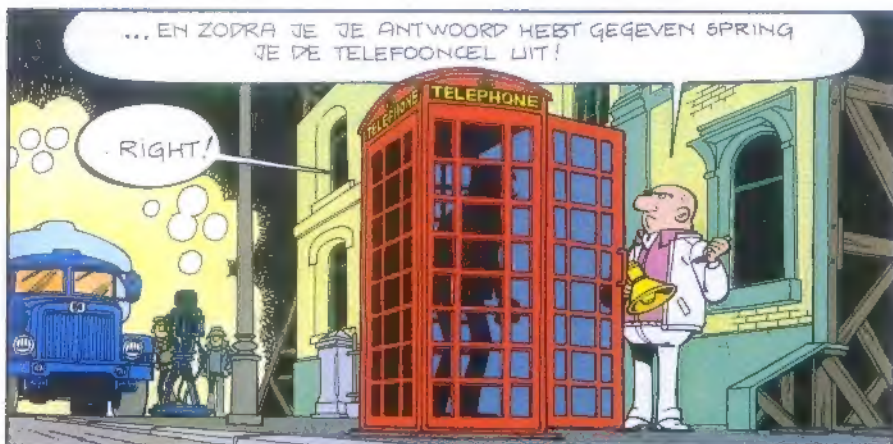
SAMENVATTING: Clifton aarzelt niet om zijn eigen rol te spelen op het scherm en zelfs niet om zich nat te maken voor sommige scènes! Maar daarentegen, ziet het er naar uit dat hij bepaalde geruchten niet apprecieert: bestaat er werkelijk een idylle tussen Peggy en de kolonel?

CLIFTON

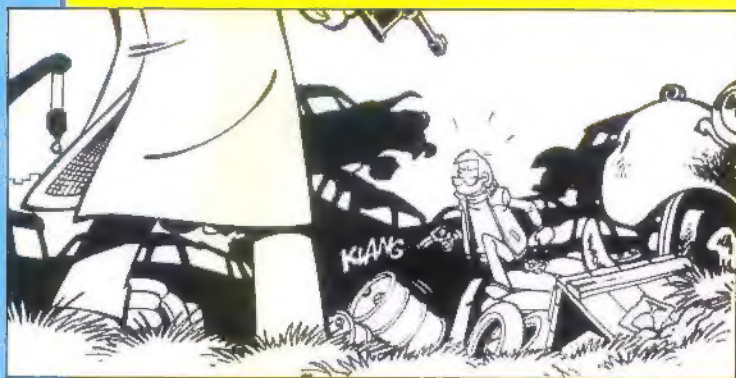
VERGEET
MIJN LAATSTE ALBUM
"GEHELVENVERLIES"
NIET!

DEWIL & de GROOT

wordt vervolgd

WIE HEEFT DE DEUR GEBLOKKEERD?

Wat is het leven van een acteur hard! Het scheelde maar een haartje... Een tel later en het was afgelopen met Clifton, tenminste met zijn vertolker.

Moet men dit smerig toeval zien als een criminele daad met voorbedachte rade?

Tot hoeveel belooft in werkelijkheid het budget van deze productie?

Wie behaalt de Oscar: Greg Russel of Peter Cotton?

Was er iemand aan de andere kant van de lijn?

MEN KAN NIET ZEGGEN DAT DIT OP ROLLETJES LOOPT!

Profiteren jullie ook, vóór de opname van het volgende deel, van een welverdiende koffiepauze...

Wat ik zeggen wou, hoe willen jullie je koffie?

Met of zonder suiker?

Het Olympische motto luidt: sneller, hoger en sterker. Dat geldt ook voor de Olympiade van de Eskimo's uit Alaska die in juli van elk jaar samenkomen en daar een Olympiade in Fairbanks houden. Maar in plaats van de sporten die wij gewend zijn, krijg je daar een heel ander spektakel te zien. De Eskimosporten zijn namelijk afgeleid uit de tijd toen ze nog als jagers leefden. Voor ons zijn deze sporten ultieme wreed.

Oortrekken, knokkelspringen

De Eskimo's strijden niet voor een gouden medaille, maar kampen samen met de toeschouwers voor één doel: ze willen de herinnering aan de levenswijze van hun voorouders levend houden en hun door de blanken aangetaste identiteit gedeeltelijk terugwinnen.

Een van de onderdelen van de Eskimo-Olympiade is het «knokkelspringen». Mannen wippen, enkel steunend op hun knokkels en de toppen van hun tenen, om ter snelst over een parketvloer (!) naar een eindlijn. Dit is een zeer pijnlijke discipline die dateert uit de tijd toen de jager zich op deze manier over ijsschotsen bewoog die het zouden kunnen begeven onder zijn gewicht: op deze manier verdeelt hij zijn gewicht over een zo groot mogelijk oppervlak.

DE VREEMDE SPORTEN VAN DE ESKIMO'S

Ook het «oortrekken» is populair. Het rechteroor van twee mannen worden door draden aan elkaar verbonden. Degene die de andere het eerst over een bepaalde lijn kan trekken is de winnaar. Het oortrekken heeft in het verleden tot zulke kwetsuren geleid dat er nu strenge regels zijn gemaakt!

Ook het springen met twee voeten in de lucht wordt intensief beoefend. De Eskimo's zijn een klein volk en toch slagen de beste atleten erin om met beide voeten (!) 2,50 meter hoog een opgehangen robbenvel te tref-

fen. Ook deze sport heeft haar wortels in het verleden: vroeger sprongen jagers op de ijsvelden op en neer om de andere jagers te waarschuwen dat er buit in de buurt was.

Het «zeildoekwerpen» is zeer spektakulair. Veertig mannen houden een zeil van zes meter op zes beet en werpen een man op het zeil met ritmische stoten steeds hoger en hoger. De moedigsten worden tot 10 meter hoog de lucht ingeslingerd! De winnaar wordt bepaald door de behendigheid waarmee hij telkens op het zeil «landt» en door de elegantie van de «figuren» die hij in de lucht maakt. Vroeger deden kustjagers hetzelfde: om hun buit op zee te kunnen zien, werden ze met een doek omhooggeworpen. Tegenwoordig leven de eskimo's van de supermarkten en hebben ze meestal een kantoortaan, maar het «zeildoekwerpen» symboliseert hun verleden en hun rotsvaste vertrouwen in de groep: vroeger was men om te overleven op de groep aangewezen. Nu vertrouwt de springer erop dat zijn medebroeders hem telkens perfect zullen opvangen.

De Olympiade van de Eskimo's is op deze manier een uiting van hun hechte verbondenheid met het verleden en hun wil om hun identiteit van jagers te bewaren.

Bob Van Laerhoven

In de bioscopen: 1988

Het filmprogramma van de eerste drie maanden van 1988 belooft uitgebreid en goed te worden. Als bewijs noemen we hier een stel van de belangrijkste films, die je volgens de filmdistributeurs niet mag missen in de komende maanden...

UNITED INTERNATIONAL PICTURES presenteert:

- «Fatal Attraction». Gemaakt door Adrian Lyne («Flashdance» — 9 1/2 week»). Op de affiche van deze psychologische thriller staan Michael Douglas, Glenn Close en Anne Archer. Te zien vanaf: 27 januari.
- «Baby Boom». In deze comedie van Charles Shyer speelt Diane Keaton een verrassende rol. Verschijnt in februari.
- «Star Trek 4» met onder andere Leonard Nimoy (mr. Spock); dit vervolg op de strijd tussen de planeten komt eind maart uit.
- «Cry Freedom». Een verhaal

over Apartheid, meesterlijk geregisseerd door Richard Attenborough («Ghandi»). De belangrijkste held wordt vertolkt door Kevin Kline. Komt omstreeks april uit.

- «Hall, hall, rock'n roll». Taylor Hackford, de regisseur van «White Nights» en producer van «La Bamba» gaat door met het verfilmen van de muziekwereld. Chuck Berry, Keith Richards, Eric Clapton, Julian Lennon en Linda Rondstadt spelen er in mee... Deze film gaat naar het festival in Cannes en komt in mei uit. Dan zijn er nog «Batteries not included» van Matthew Robbins met Jessica Tandy en Frank McRae, en «Amazon woman on the moon» van Robert Weiss met Steve Forrest. En niet te vergeten de geprolongeerde films: «The Incorruptibles» van Brian de Palma, «Jaws 4» van Joseph Sargent, «Bigfoot» van William Dear en «Dragnet» van Tom Mankiewicz.

presenteert:

Na «Bach en Broccoli» en «De Sneeuwballenoorlog» twee prachtige en heel leuke «Verhalen voor elke leeftijd», geproduceerd door Rock Demers en geregisseerd door André Mélançon. Eind februari komt er een ander «verhaal» uit van Michael Rubbo: «Operatie Pinda-kaas». Hierin is sprake van een verlaten huis, waar het spookt. Brrr...

fox

S.O. N.V.

ugc

presenteert:

- «Wall Street». Weet je niets van de Beurswereld? Dat is geen bezwaar! Dankzij Oliver Stone («Platoon») weet je aan het eind alles over rijk worden op de beurs. Met als spelers Michael Douglas, Martin Sheen en Daryl Hannah («Roxanne») zien we de geschiedenis van een jonge speculant, die tot alles bereid is om snel geld te verdienen...

S.A. N.V.
EXCELSIOR

presenteert:

We kunnen je niet genoeg de laatste film van Bernardo Bertolucci aanprijzen: «The last emperor». De film is opgenomen op de plaatsen waar Pu Yi heeft geleefd, zoals de beroemde Verboden Stad in Peking. Het is een biografie van de laatste keizer van China, van zijn troonsbestijging op driejarige leeftijd tot aan zijn dood als eenvoudige tuinman. Schitterend. Een film, die je niet mag missen!

Columbia Pictures presenteren:

Walt Disney Studio's. Deze avondvullende film is van Joe Camp.

— **«The Principal»**. Deze film gaat over een zeer rumoerige klas, op een school voor jonge misdadigers. Gemaakt door Christopher Cain met James Belushi, Louis Gossett Jr., Esai Morales en Rae Dawn Chong...

— **«Suspect»**. Een boeiende thriller van Peter Yates («Krull»), waarin we Cher opnieuw zien («The Witches of Eastwick») en Dennis Quaid («Innerspace»).

Ook van Warner en Columbia kunnen we verder nog aanbevelen de films die geprolongerd zijn: «Full Metal Jacket» van Stanley Kubrick, «Gardens of Stone» van Francis Coppola, «Nadine» van Robert Benton, «Innerspace» van Joe Dante, «Ishtar» van Elaine May.

— **«The lost boys»**. Geproduceerd door Richard Donner («Superman» - «Lethal Weapon») en geregisseerd door Joel Schumacher. De film geeft een beeld van een «verloren generatie» en laat een nieuwe generatie acteurs zien, waaronder Corey Feldman («The Goonies») en Corey Haim («Lucas»). Komt 27 januari uit.

— **«The Hunted»**. Benji, het «stoute», lieve en slimme hondje, dat we al tien jaar kennen komt terug in februari en is bijna de enige acteur in deze film. Geproduceerd door de

FANTASTISCH!

De 10e verjaardag van Thorgal heeft niet verhinderd dat Grzegorz Rozinski, de begaafde schepper hiervan, nog andere opdrachten heeft uitgevoerd. Peymey Distributie heeft hem de opdracht gegeven om de affiche te maken voor het 6e Internationale Festival van de bovennatuurlijke Film en de Science Fiction in Brussel, dat gehouden wordt in de Passage 44, van 11 tot 15 maart.

BEN JE EEN ECHTE FILMLIEFHEBBER?

Jij moet beoordelen of film echt je grootste hobby is! In samenwerking met de grote filmdistributeurs, die ons goed hebben geholpen, kun je deelnemen aan een wedstrijd met vele prijzen, die beslist de wensen vervullen van de ware filmfanaten...

WAT TE WINNEN IS:

— PLATEN EN CASSETTEBANDJES VAN FILMMUZIEK

(«Burglar» - «Who's that girl» - «Spaceball» - «Innerspace» - «De Troetelbeertjes» - «The lost boys» en vele andere...)

— ALLERLEI FILMPOSTERS

— T-SHIRTS, SPELLETJES en een heleboel kadootjes met een verrassing.

Er zijn meer dan vijftig prijzen te winnen! Om iets te winnen moet je toch meedoen aan een wedstrijdje om te kijken of je een echte filmfanaat bent.

Je ziet hier vier foto's uit films die recentelijk besproken zijn in «Kultje». Op ieder daarvan hebben we het gezicht verstoofd van één van de voornaamste acteurs. Jij moet de naam van deze acteur of actrice geven! En ook de naam van de producers van die films!

1-«Dragnet»

2-«Ishtar»

3-«Bigfoot»

4-«Nadine»

Stuur je antwoord zo snel mogelijk op een briefkaart naar de Redactie (1-11, P.H.Spaaklaan - 1070 Brussel-België) en zet er duidelijk je naam, voornaam, leeftijd en volledig adres op. Een kleine aanwijzing: filmster nr. 1 is ook de scenarioschrijver, filmster nr. 4 speelde in een James Bondfilm, nr. 2 was de dochter van Victor Hugo en nr. 3 heet hier George Henderson!

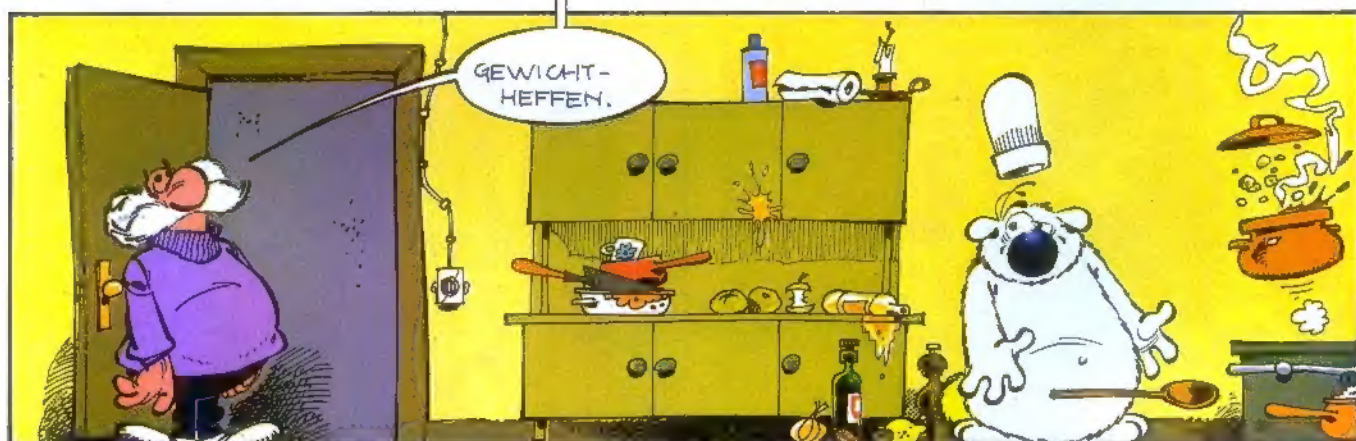

DOMMEL

DUPA

"DAAR KOMT DE PEDALOSAURUS"
AAN BIJ DE BOEKHANDELAAR, MIJN 16e
ALBUM IS PAS VERSCHENEN! (LOMB. UITG.)

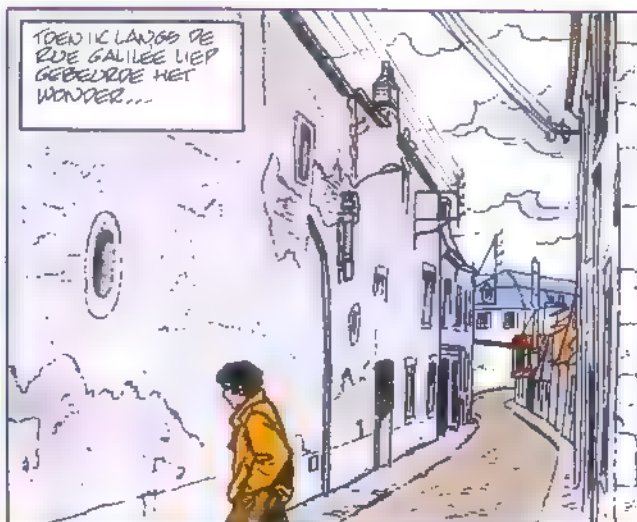
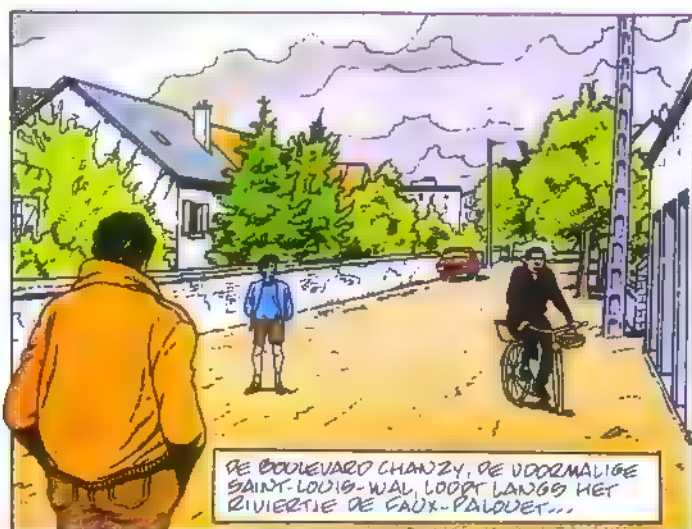

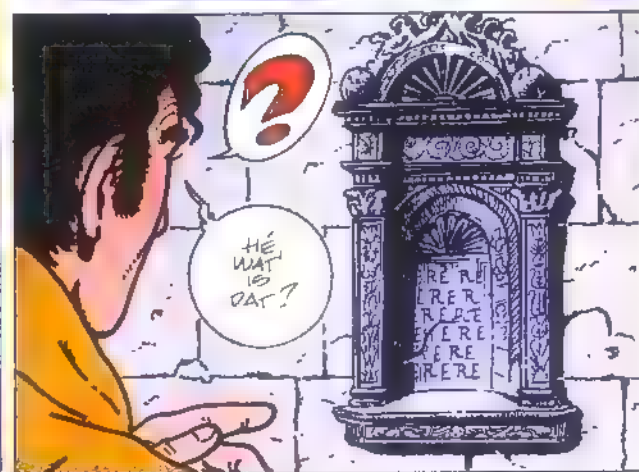
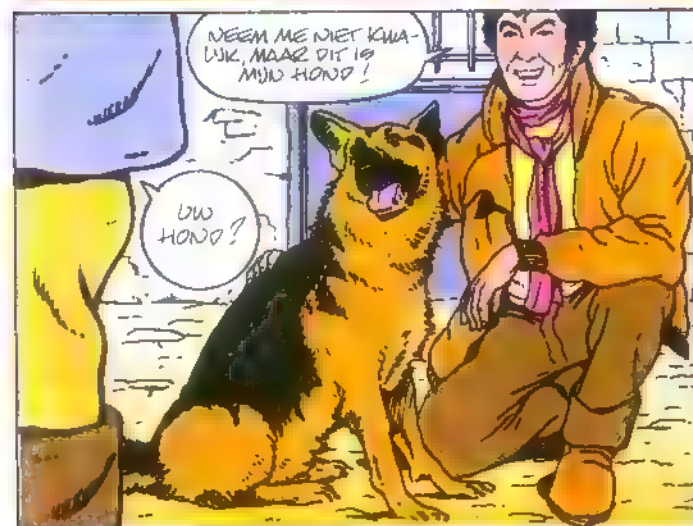
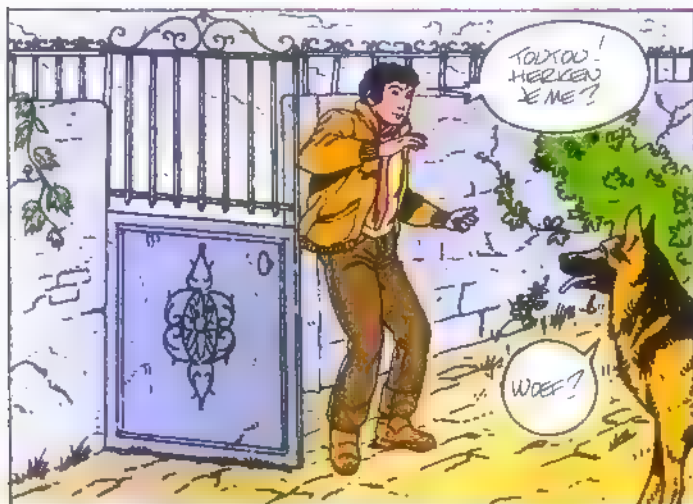

LOIC FRANCOEUR

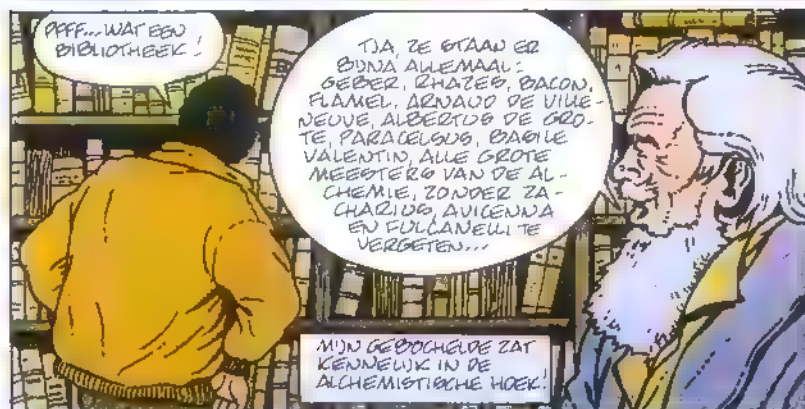
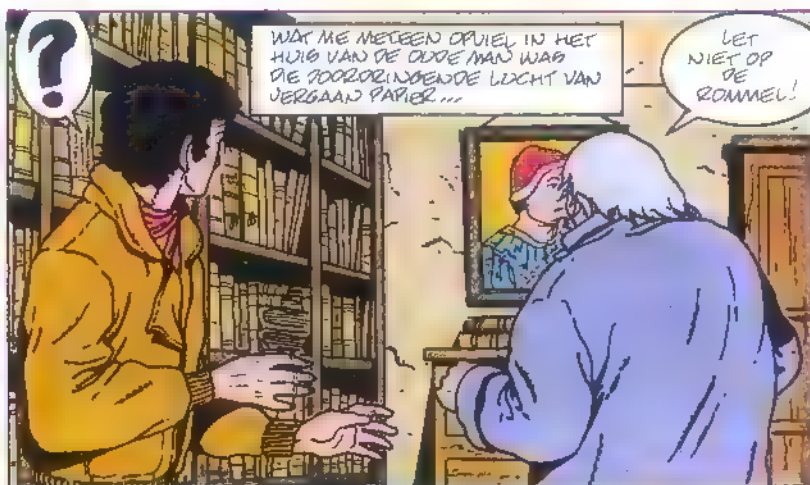
SAMENVATTING: Gans Bourges slaapt... behalve de bewaker van het Paleis Jacques Cœur die vermoord wordt door een mysterieus personage met als naam de «Orde van de Ridders». De volgende morgen, verneemt Loïc Francoeur, van zijn vriendin, deze gruwelijke moord.

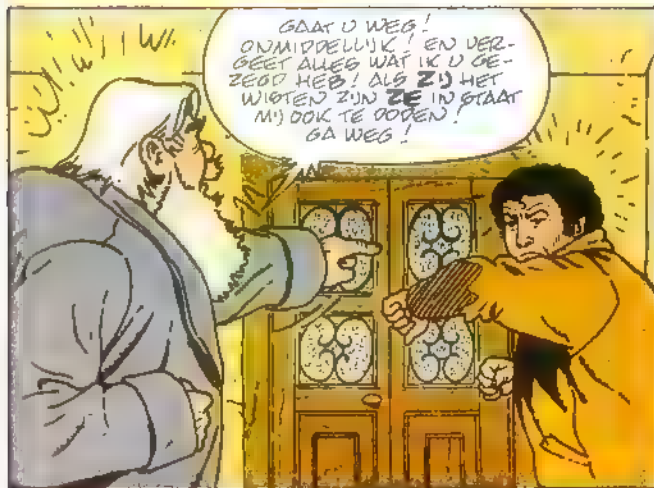

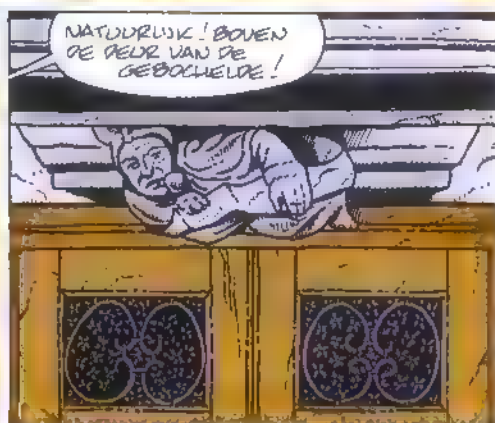
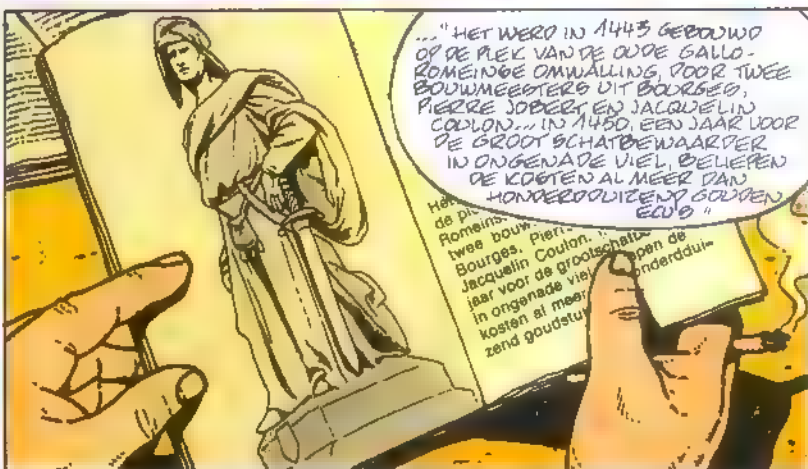
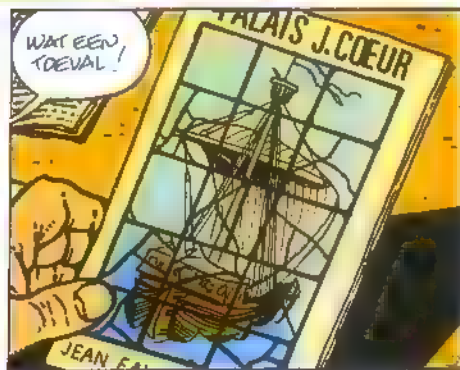
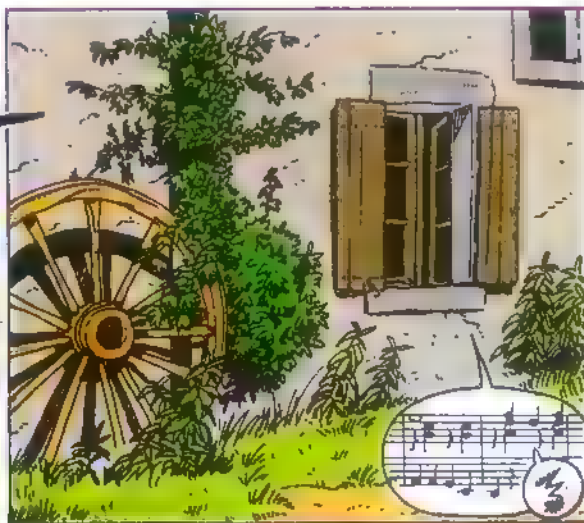
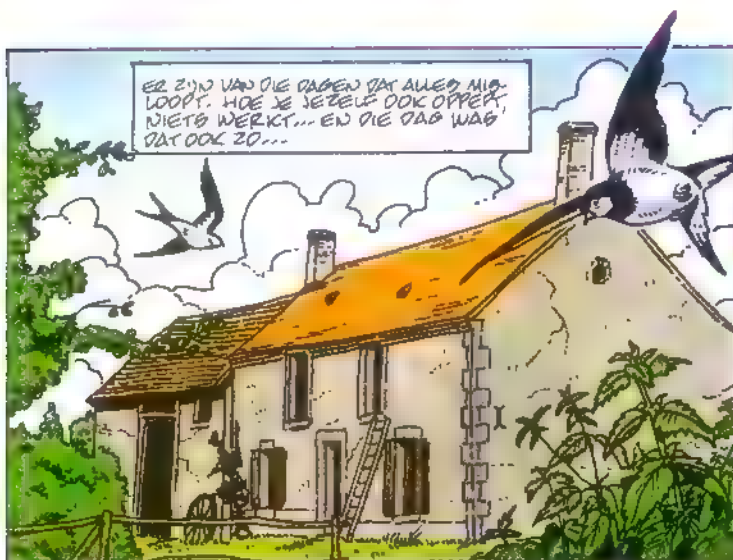

LOIC FRANCOEUR

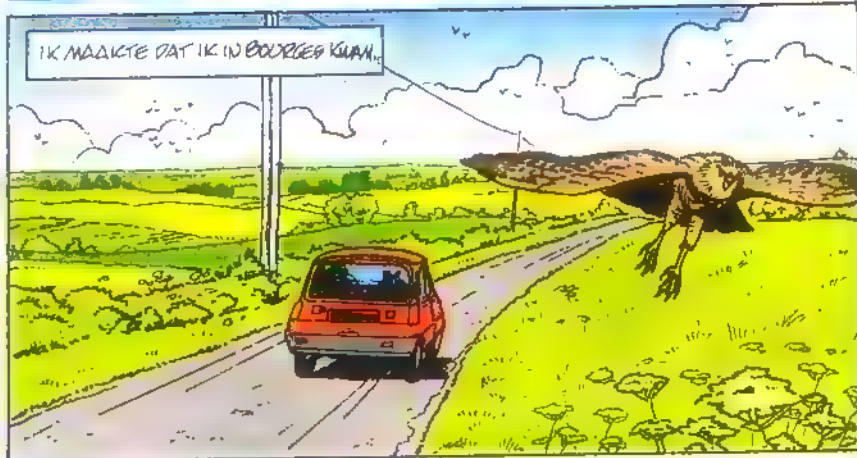
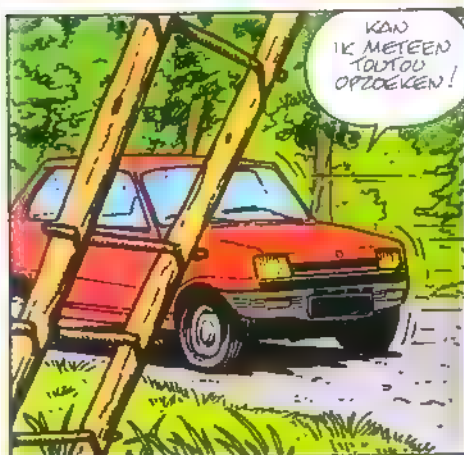

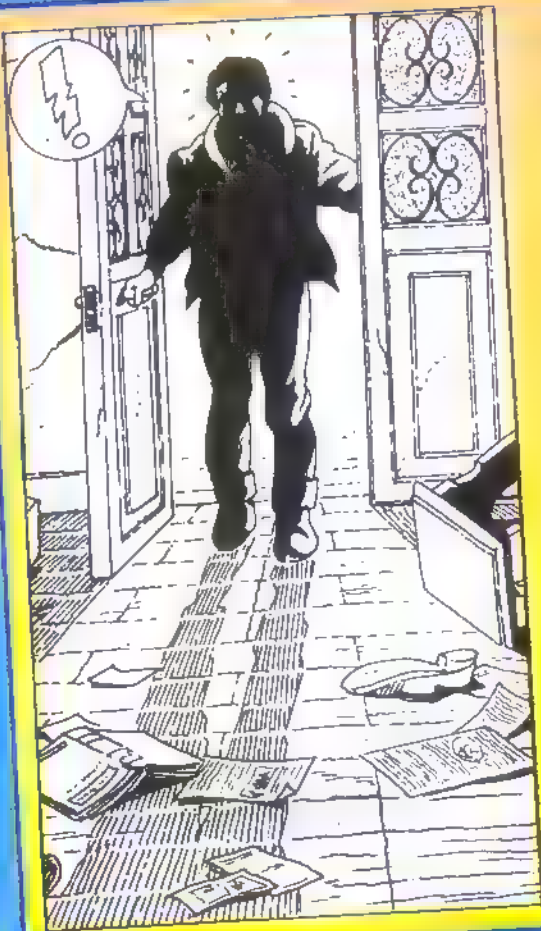

LOIC FRANCOEUR

MAAR WIE ZIJN « ZIJ » ?

Toutou is dus springlevend!
Toch zijn de reacties van de
vreemde gebochelde verwonderlijk...
Waarom is hij zo geïnteresseerd in
deze duistere zaak? Wat schrikt hem zo af?
Wie is de man met de pijp en de slappe hoed?
Welk verband kan er bestaan tussen
die stenen nar, de 'mat' van de tarot
en de moord in het Jacques-Cœur-paleis?
Waardoor is de installatie van de bibliotheek
in het herenhuis van een dokter van belang?

PUUR TOEVAL?

Je zult het misschien ontdekken op hetzelfde
moment als Loïc, door de rekken van
de Bibliotheek van Bourges te doorsnuffelen.

TENZIJ...

ROODOOG

GORDON BESS

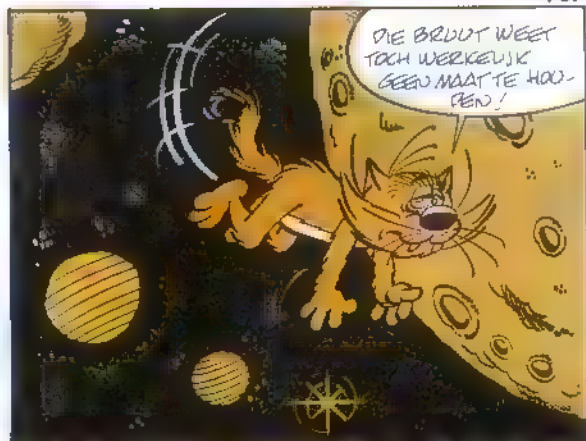
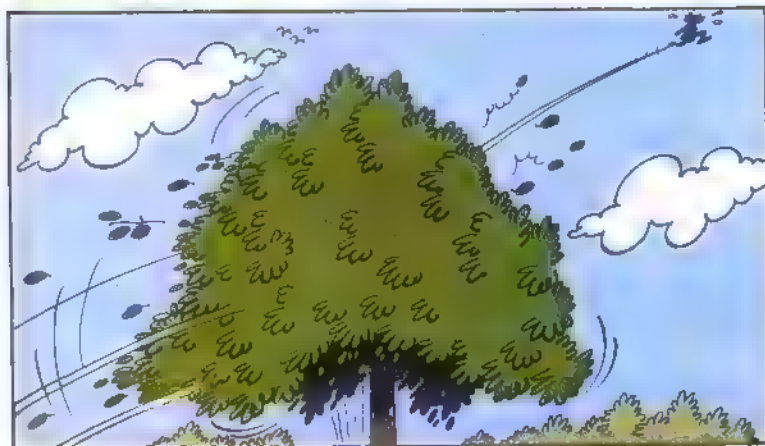
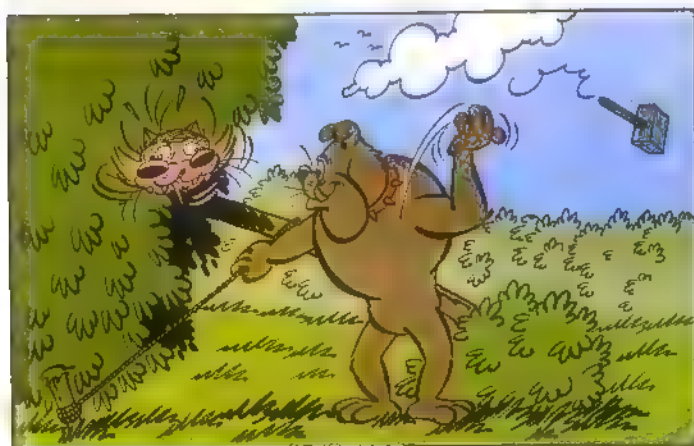
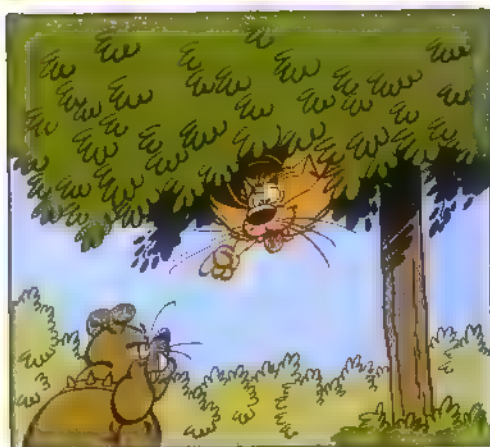
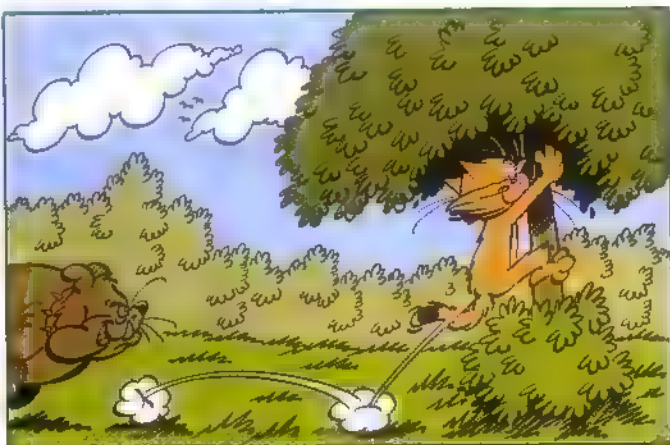
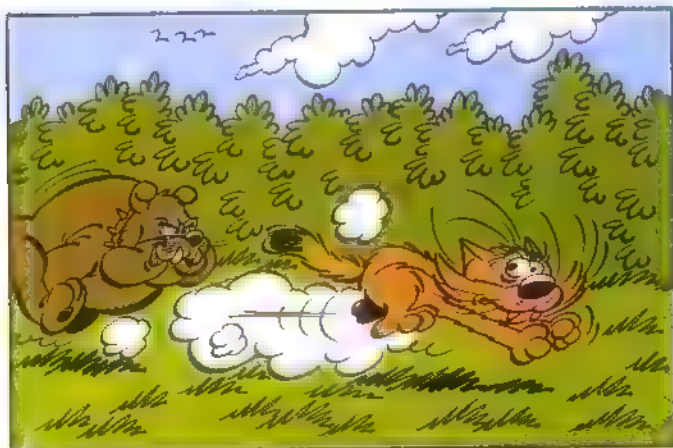

KNOTSKATER

PATRICK CADOT

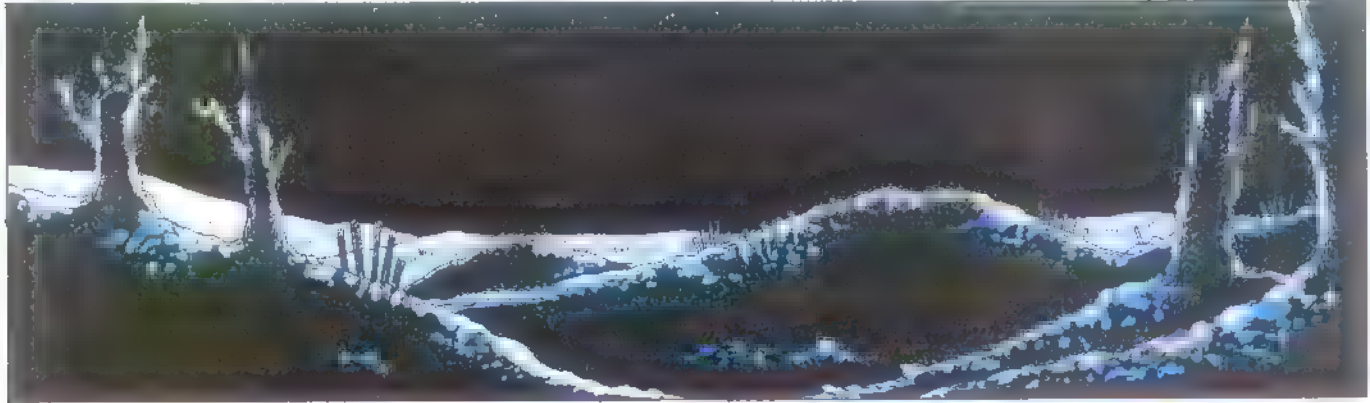
DIE BRUUT WEEET
TOCH WERKELIJK
GEEU MAATTE HOUD-
REN!

IDÉE : P. RICHELLE

Cadot

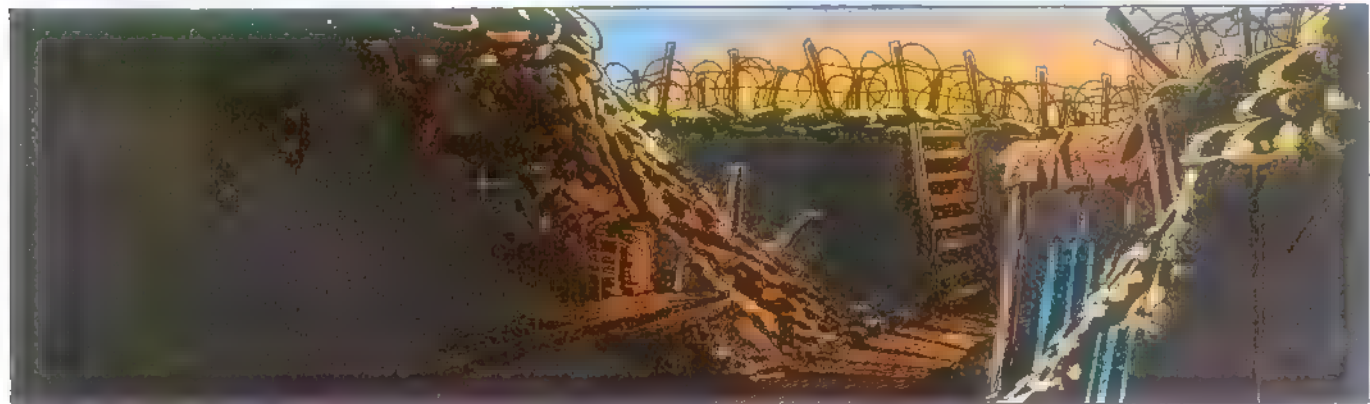
ER IS GEEN TERUGWEG. JE KRIJGT JE ROL TOEBEDEELD EN DIE SPEEL JE TOT HET EINDE ...

INDRUKWEKKEND DECOR, MAAR HET SCRIPT ONTBREEKT...

EN WAT KOMT ER DAN OP DE AFFICHE ?

...KOMEDIE OF TRAGEDIE ?...

MASSASCENE

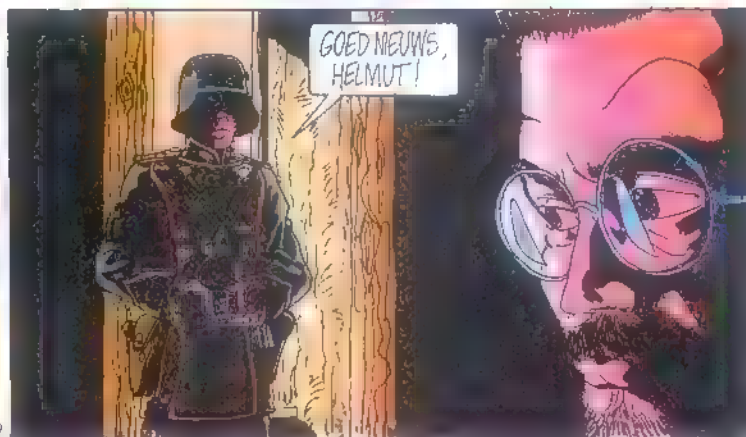
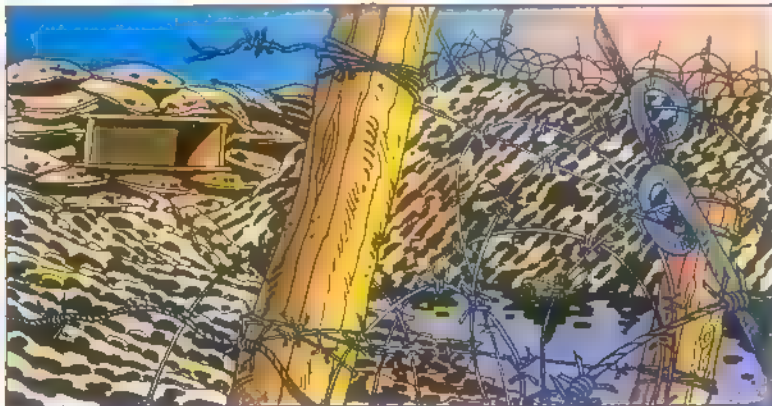
EIGENLIJK WIL JE HET ANTWOORD NIET KENNEN...

WANT, ALS JE HET NIET WEET, KAN JE HUILEN OM HET GRAPPIGE,

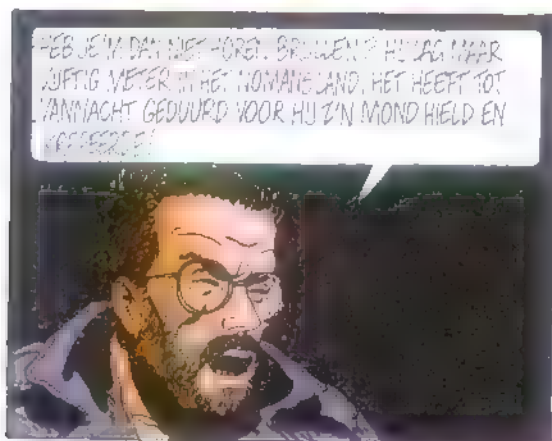

LACHEN OM HET TRIESTE,

ALHOEWEL...

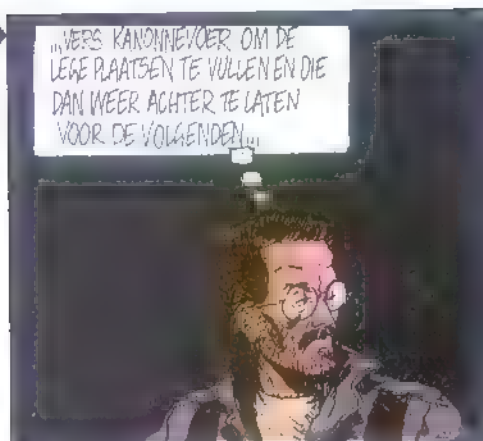

MASSASCENE

„VERS KANONNEVOER OM DE
LEGE PLAATSEN TE VULLEN EN DIE
DAN WEER ACHTER TE LATEN
VOOR DE VOLGENDENDEN...“

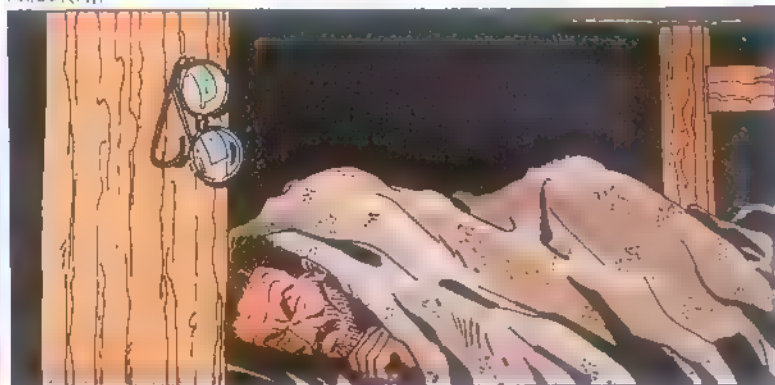

JOACHIM HEEFT GELUK!
IK RAAK OVERSPANNEN...“

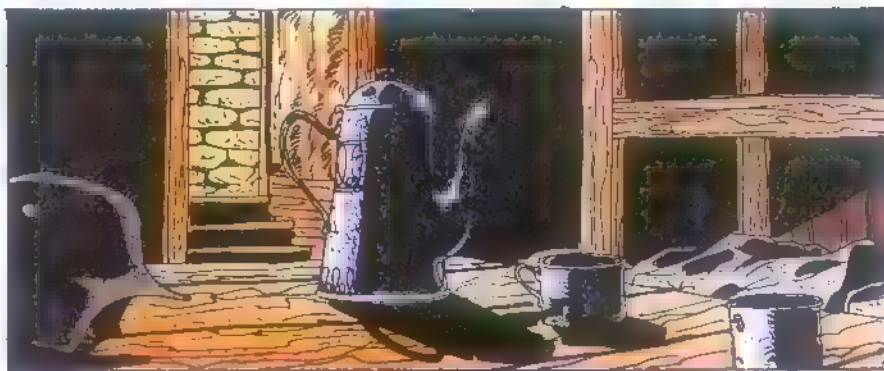
WAT WIL JE OOK,... EEN
NACHTMERRIE ALS DEZE..

EEN BOZE DROOM, DIE NIET DE JOUWE IS, MAAR WAAR JE WEL IN MEE
AKTEERT...

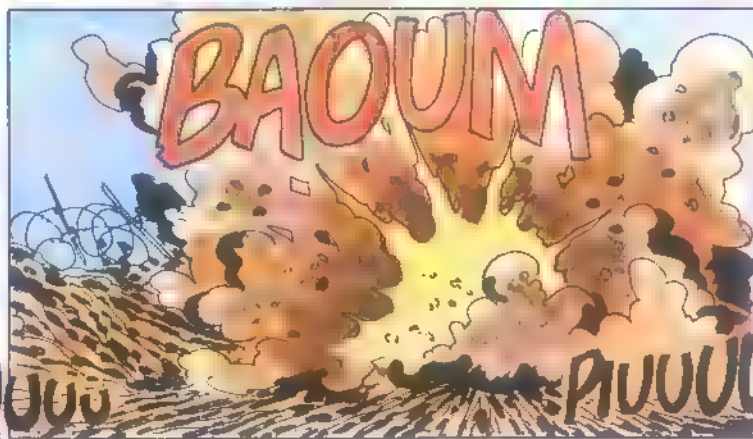
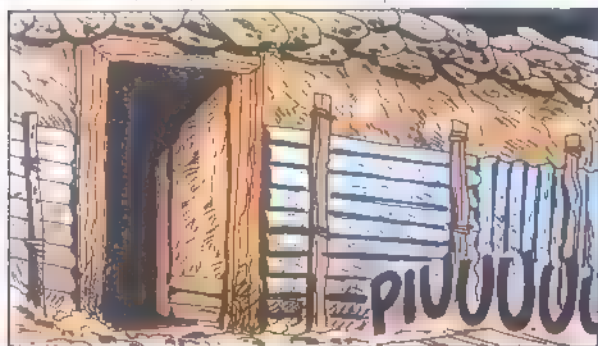

BEN JE DE STER, DE
HOOFDROLSPLEER?

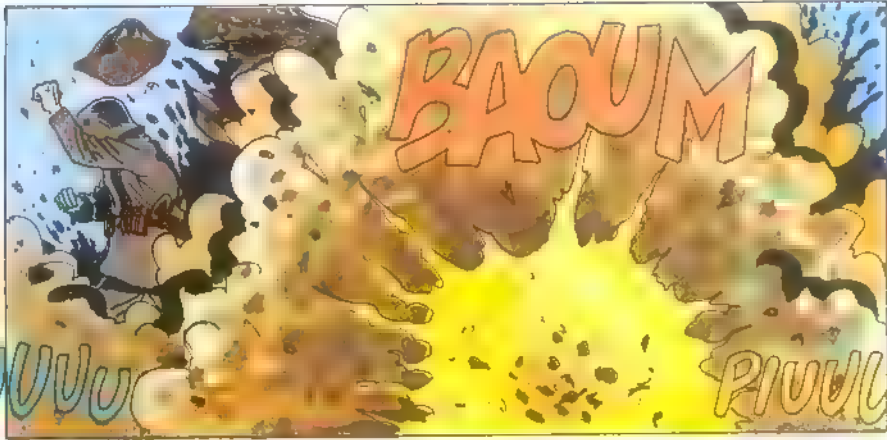
OF BEN JE SLECHTS EEN FIGURANT?
EEN PITTORESK DETAIL IN HET DECOR?

STRAKS ZAL DE REGISSEUR BEJWBELD WORDEN DOOR
Z'N MEESTERLIJK IN BEELD GEBRACHT MASSASCENE...
EEN MASSA WAAR 'U EEN DEEL VAN BENT...

DE ANGST...JE RAAKT NOOIT GEWEND AAN EEN BOMBARDEMENT.

ANGST VOOR DE ONZEKERHEID...JE EIGEN TWIJFELS...
EVEN REEEL ALS DE BOMMEN.

IK WIL RUST VINDEN, NIET MEER DENKEN...

GELUKKIG ZIJN MET WAT IK KRIJG, DE REGISSEUR Z'N
GANGETJE LATEN GAAN...

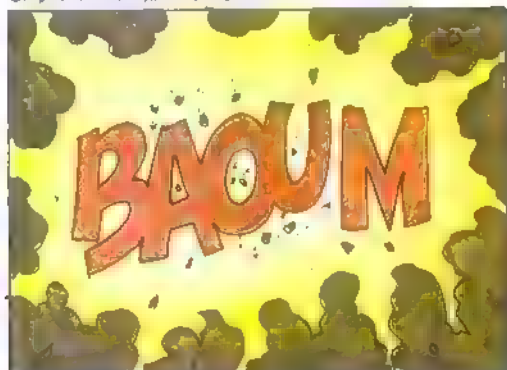
...EN DE MAN VAN DE SPECIALE EFFECTEN.

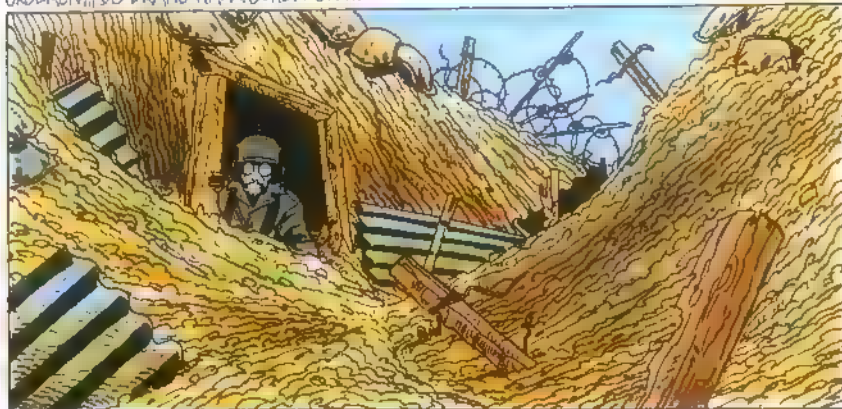

MASSASCENE

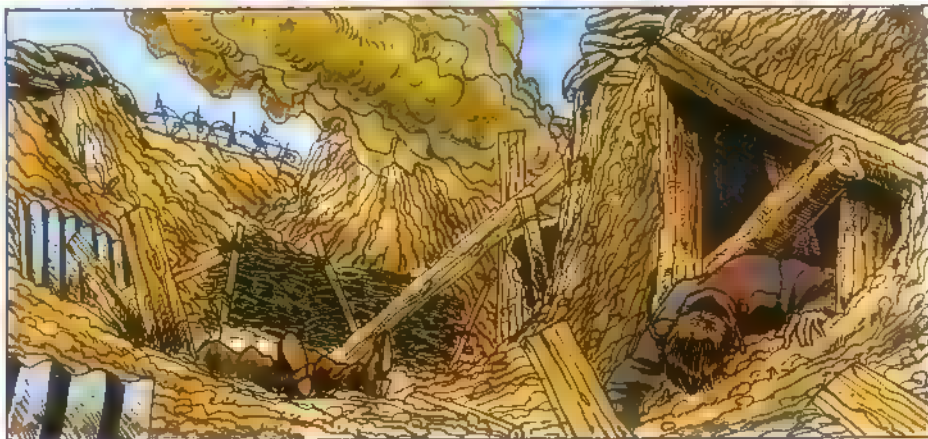
MAAR KAN JE WEL OPGEVEN WAAR JE AL HEEL JE LEVEN VAN BEZETEN BENT?

CREËREN... DE DRANG NAAR SCHEPPEN...

KUNST!

AANTREDEN!
SNEL! ALARM!

FRANZ!

ALLES IN ORDE,
HELMUT?

JAWEL,
LUITENANT!

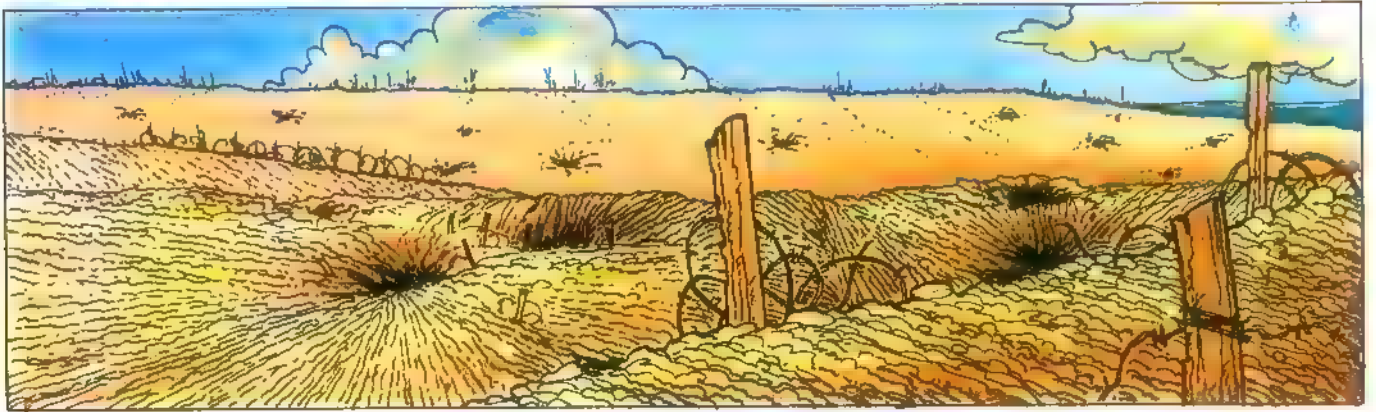

HOU JULIE KLAAR, JONGENS.
DAAR KOMEN ZE!

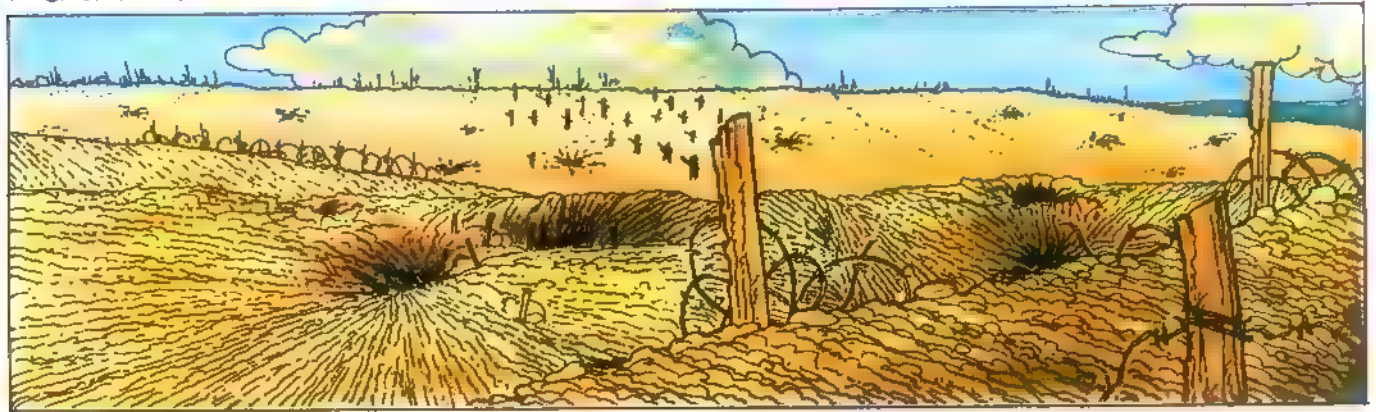
HET HOUDT
NOOIT OP...

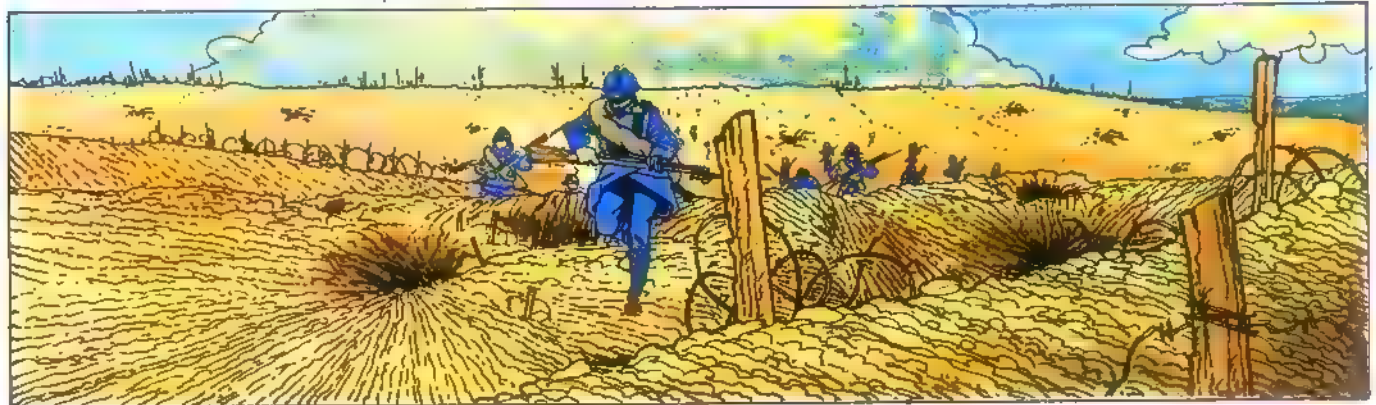
WEER DE ANGST... ZAL DE KOGEL, DE BAJONET OF DE SCHOP JE RAKEN? JE HUID WORDT HYPERGEVOELIG.

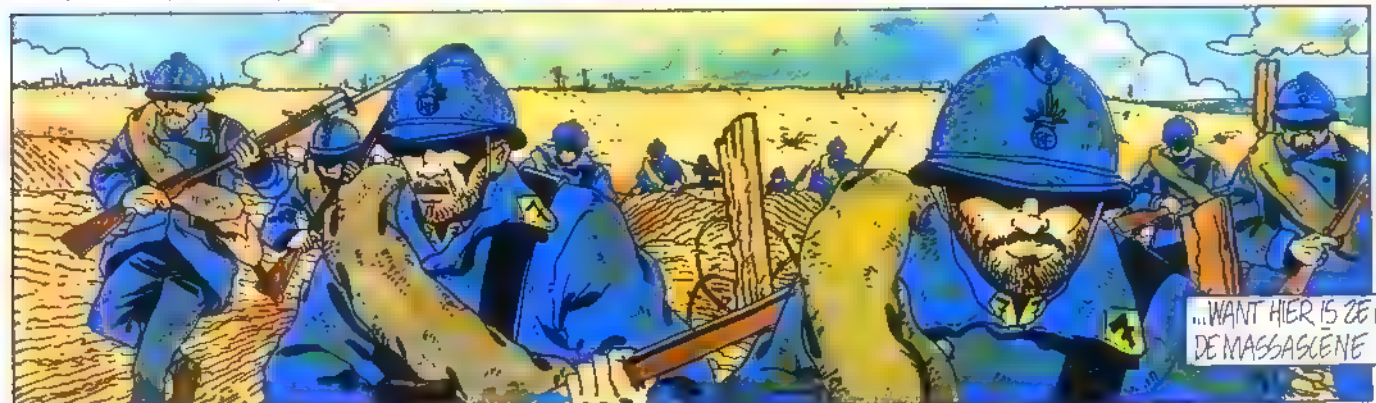
DE SPANNING... BLAUWE STIPPEN WORDEN GROTER, GROEIEN UIT TOT UNIFORMEN, TOT MENSEN...

...DIE BRULLEND OP JE AFSTORMEN, OP JE IN GAAN KLOPPEN.

WELK PLEKJE VAN JE LICHAAM ZAL DE SLAG OPVANGEN?

...WANT HIER IS ZE DAN,
DE MASSASCENE!

ROUFFA 85 16/10/1985
BEUCHTING: MARC LEGENDRE

De nieuwe wapens van 1

(het Franse en Engelse leger)

Pater Teilhard de Chardin, die toch als ziekendrager de hel van de Slag om Verdun had meegemaakt, heeft geschreven dat, ondanks alle verschrikkingen, oorlogen ontegenzeggelijk een bron van vooruitgang van de mensheid zijn.

Dat geldt voor de oorlog 14-18, maar tegenwoordig vergeten we vaak hoeveel uitvindingen er tot stand gebracht zijn om militaire redenen... We beperken

ons daarom hier tot enkele Franse en Britse wapens die voor minstens een generatie de militaire technologie hebben bepaald.

De Fransen...

Allereerst, niet te vergeten, de beroemde «soixante-quinze», dat bijna legendarische kanon. Dit stuk geschut, krachtig, betrouwbaar en nauwkeurig, bepaalde de reputatie van de Franse artillerie vanaf de eerste oorlogsdagen.

De SPAD van Guynemer tentoongesteld voor het publiek. Het toestel draagt nummer 254. Met dit vliegtuig heeft kapitein Guynemer 19 vijandelijke toestellen neergehaald (afbeelding uit de tijd).

Wat was het geheim ervan? In 1917 kochten de USA het octrooi, maar de stukken die zij produceerden hadden lang niet de doeltreffendheid van de Franse. Toen werden er in de USA twee Franse «75's» volledig gedemonteerd... om te ontdekken waar 't 'm in zat. Er werd niets gevonden...

De doeltreffendheid van de «75» zat vooral in het feit dat hij met de grootste zorg was gebouwd, binnen heel strikte limieten. Het was in feite een industrieel product dat vervaardigd werd met een zorg van een stuk handwerk.

De luchtmacht: De luchthelden, de Guynemers en de Foncks, waren in feite niet degenen die de loop van de oorlog beslissend hebben beïnvloed. Degenen aan wie die eer toekomt zijn de vergeten vliegers, degenen die verkenningsvliegtuigen bemanden.

Zo ontdekte in 1914 een Caudron Gs, een «kippenhok» zonder bewapening, dat de Duitse hoofdkolonnes van route veranderden

en Parijs vermeden. Het Geallieerde Opperbevel reageerde meteen en stuurde het garnizoen van Parijs naar het front: dat waren de beroemde «taxi's van de Marne». Kleine oorzaak, grote gevolgen...

De tanks: De Engelsen hebben de tank uitgevonden, maar de Fransen hebben hem al in 1917 zijn moderne vorm gegeven.

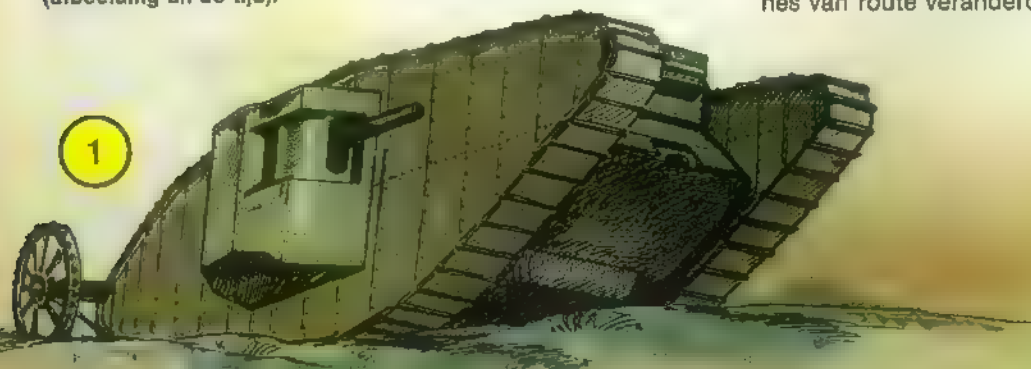
De lichte, kleine Renault FT 17 met zijn twee plaatsen kan misschien een glimlach opwekken naast de Engelse mastodonten, om maar te zwijgen van de Franse «St. Chamonds». Maar met zijn rupsbanden aan beide zijden, zijn kanon in een koepel boven de bestuurdersplaats, heeft de FT 17 al het silhouet van de tegenwoordige tanks.

In 1918 begeleidden duizenden Renault FT 17's de zegevierende opmars van de Franse legers.

Amerikanen, Belgen, Italianen en nog heel wat anderen namen hem over of... kopiëren hem. En nog in 1940 waren er FT 17's in gebruik in Frankrijk en de overzeese gebiedsdelen. Als je 't over een lange staat van dienst hebt...

De Britten...

Het eerste en befaamdste geweer uit die tijd was de Lee-Enfield .303. Op het eerste gezicht verschilt hij niet veel van zijn tijdgenoten, de Duitse Mauser of de

Caudron G3, eigendom van Jean Salis, op het vliegveld van La Ferté Alais. Dit toestel is nog steeds in staat om te vliegen.

Amerikaanse Springfield. Toch was hij speciaal ontworpen om «snel en goed» te schieten. En in de handen van de Engelse infanterie in 1914 was het een geducht wapen. Werd er niet gezegd dat de Britse zandhaas precies «tien schoten in tien seconden» kon lossen?... Zo dachten de Duitsers bij de slag om Bergen in 1814 dat ze twee mitrailleur-bataljons tegenover zich hadden, zo precies en vernietigend was het vuur van de Lee-Enfields.

Decennia lang zou dit geweer, nauwelijks gewijzigd, het standaardwapen blijven van de Britse infanterie. Eigenlijk werd het pas in de jaren 50 vervangen door de FAL (Fusil Automatique Léger). Vandaag nog worden er Lee-Enfields gebruikt door de Afghaanse Mujaheddins.

Een ander Brits wapen dat de militaire geschiedenis zou veranderen: de tank. Het idee is, zegt men, afkomstig van Churchill, die op een dag vroeg: «waarom zouden we geen gepantserde wagens kunnen ontwerpen die het slagveld zouden kunnen beheersen zoals pantser-schepen op zee doen?» Het idee werd gerealiseerd door Engelse ingenieurs, op basis van een Amerikaanse uitvinding: de rupsband. Na enkele experi-

menten krijgt de Britse tank zijn karakteristieke vorm: een kabine, opgehangen tussen twee grote ruiten, waaromheen de rupsbanden schuiven en aan de zijkant geschutsbanken met kanonnen en mitrailleurs. Echte «pantserkruisers» voor aan land.

Ook de naam heeft een anecdotische achtergrond: het woord «tank» (reservoir) werd gebruikt om de ware aard van de monsters die per trein door Engeland en Frankrijk werden vervoerd te verbergen. Op de slagvelden toonden de Britse tankbemanningen de vlag en het devies van het Royal Armed Corps: drie horizontale strepen, bruin, rood en groen:

3

«Door modder en bloed (van de loopgraven) tot de groene weiden (van het achterland)».

Een andere, vergeten uitvinding: de zware, veelmotorige bommenwerper. In 1917 tracht een strategische luchtmacht, bestaande uit Vickers Vimy's, Handley-Pages en Avro's de Duitse staalproductie te verlammen. Met spectaculaire resultaten... maar de tijd van de strategische

bommenwerpers is nog niet gekomen. In 1918 zullen de zware bommenwerpers gebruikt worden als directe steun, net als hun eenmotorige soortgenoten. Wel leverde het een mooie bladzijde geschiedenis op; in 1919 vliegen Alcock en Brown, twee voormalige Royal Flying Corps-leden, van Newfoundland naar IJsland aan boord van een van die zware ex-bommenwerpers: de eerste oversteek van de Atlantische Oceaan...

G. Marnix & Mister Kit

4

Mister Kit

Tekening 1) Beslissende uitvinding uit de tijd: de tank. Ook in onze dagen zijn tanks nog steeds actueel.

Tekening 2) Het Lee-Enfield .303 Mk III-geweer. Het magazijn bevat 10 patronen. Tegenwoordig gezocht door verzamelaars en nog steeds een uitstekend vuurwapen.

Tekening 3) Britse zware Handley Page 0/400-bommenwerper.

Tekening 4) Franse Renault FT 17-tank.

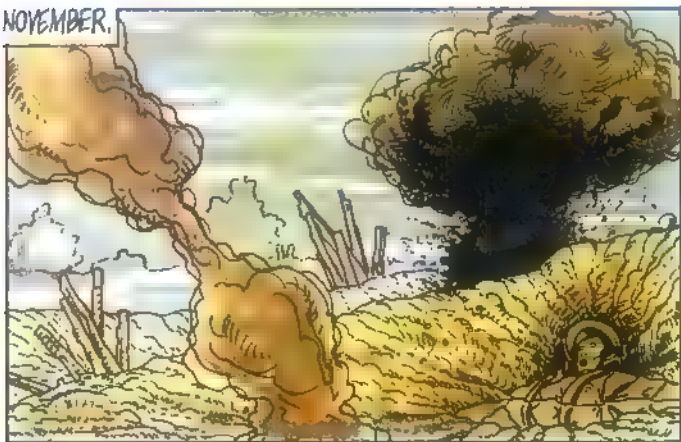

Het beroemde «75»-kanon (afbeelding uit de tijd)

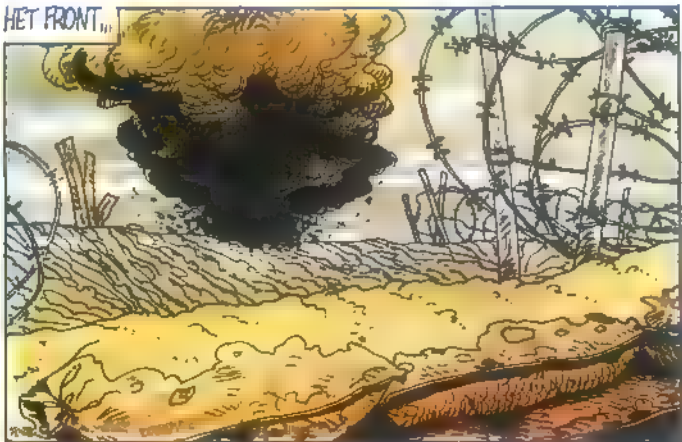

DE DESERTEUR

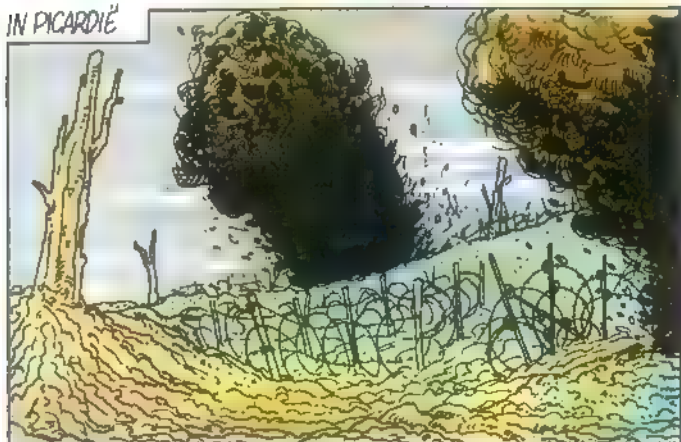
NOVEMBER.

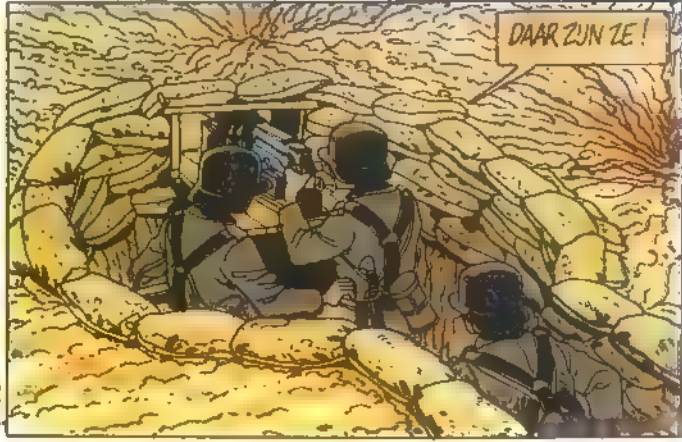
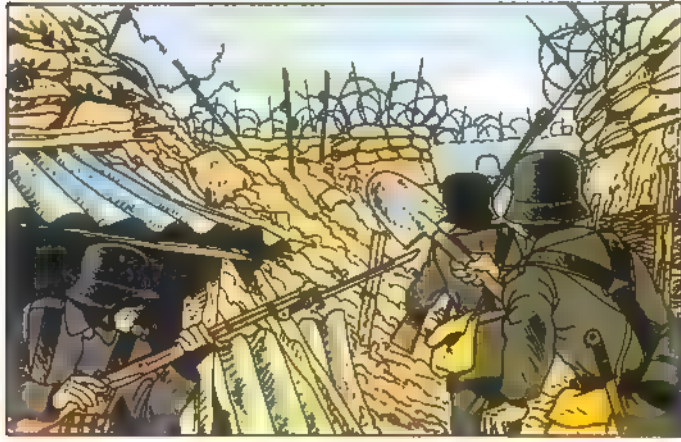
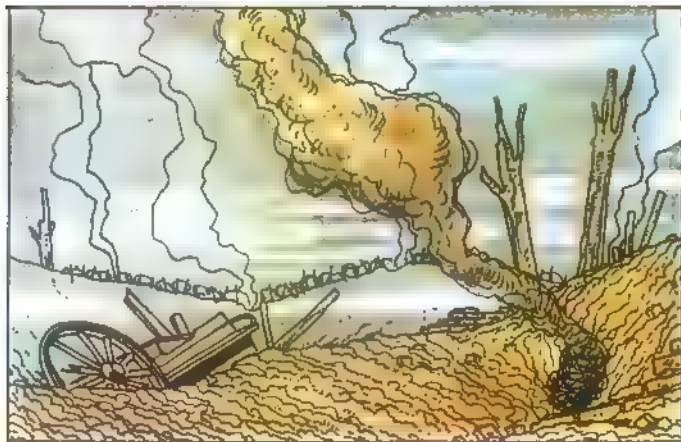
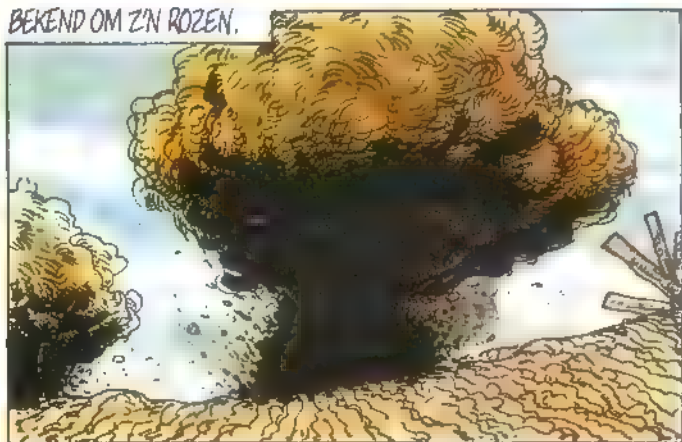
HET FRONT.

IN PICARDIË

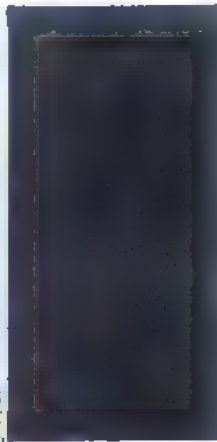
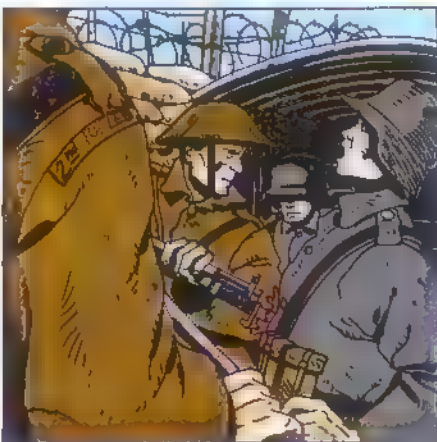
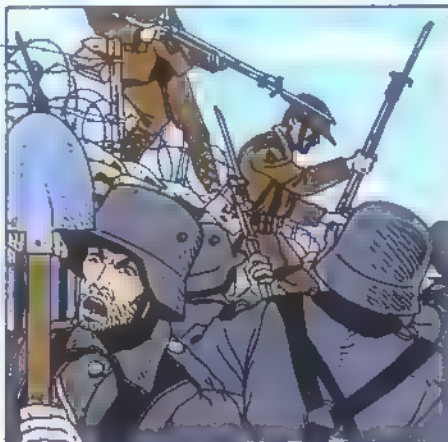
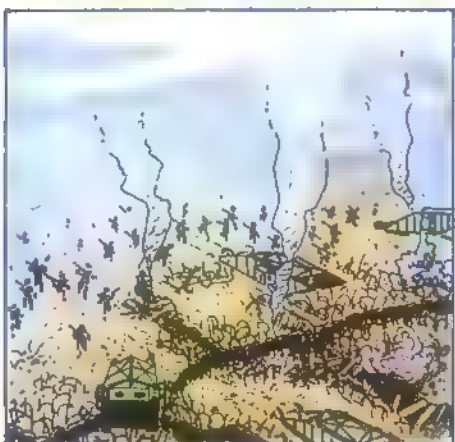
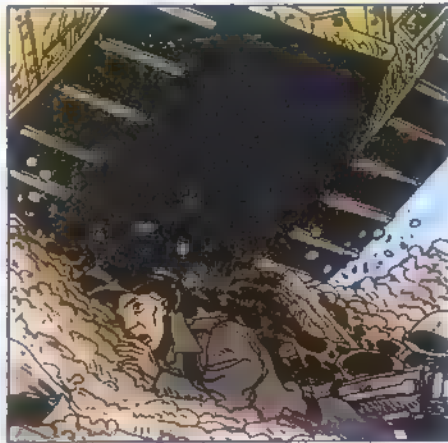
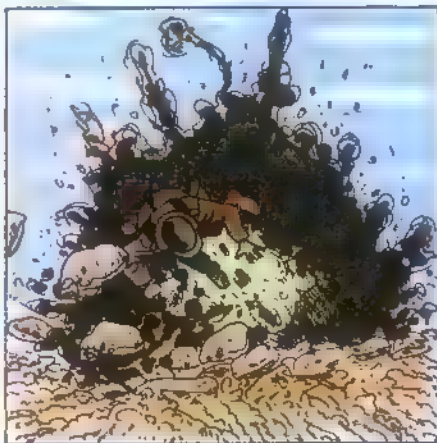
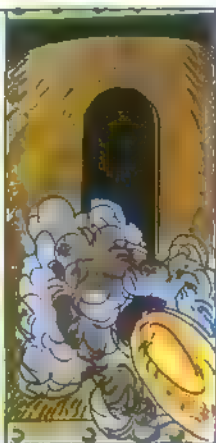
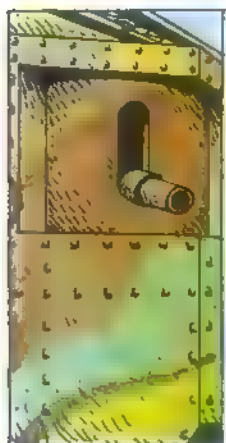
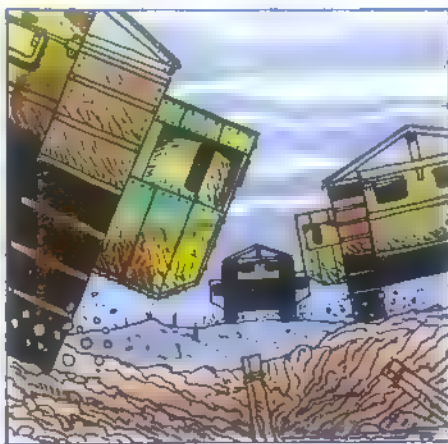
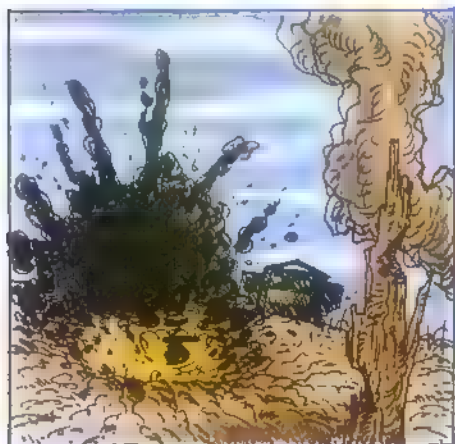

BEKEND OM ZN ROZEN.

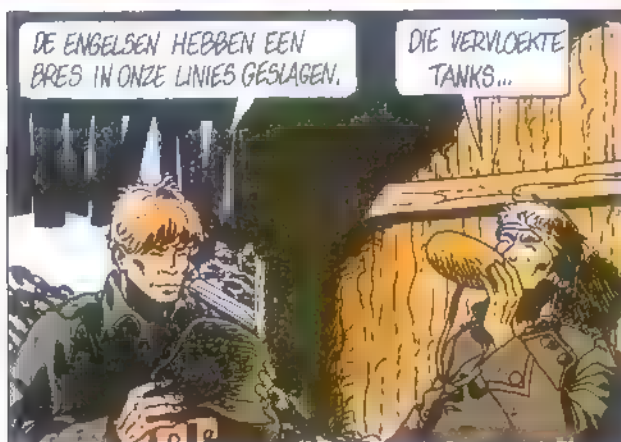
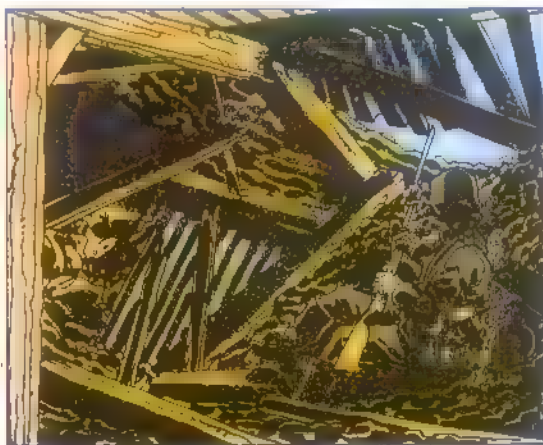
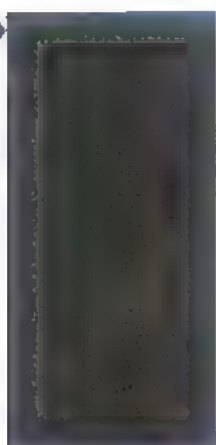
DAAR ZIJN ZE!

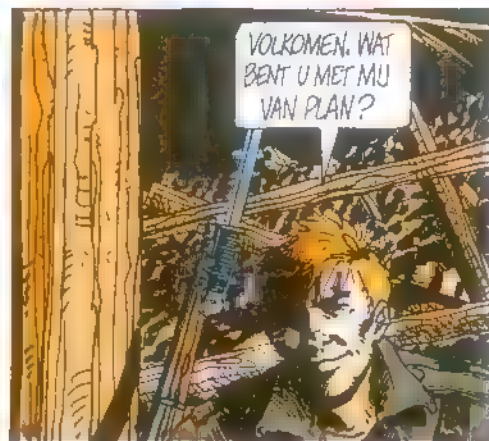

DE DESERTEUR

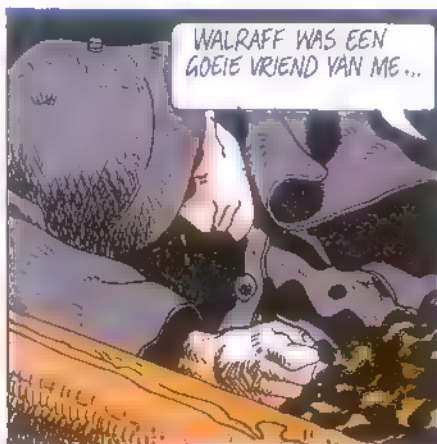
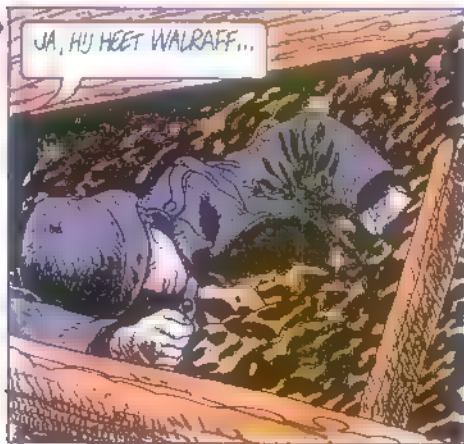

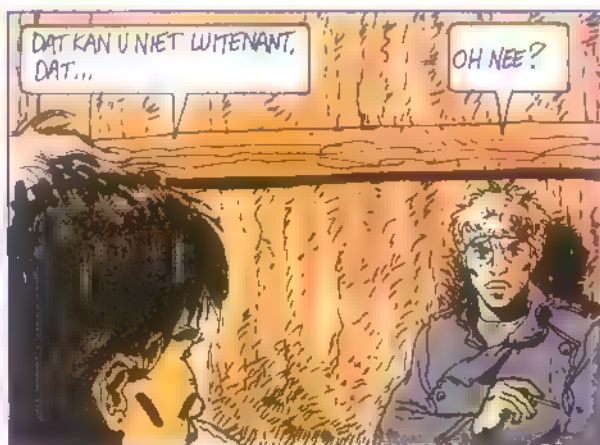

DE DESERTEUR

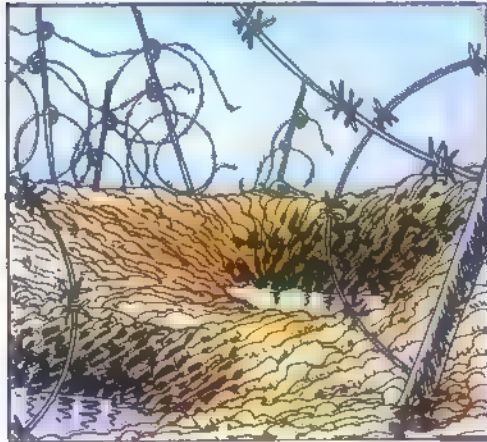
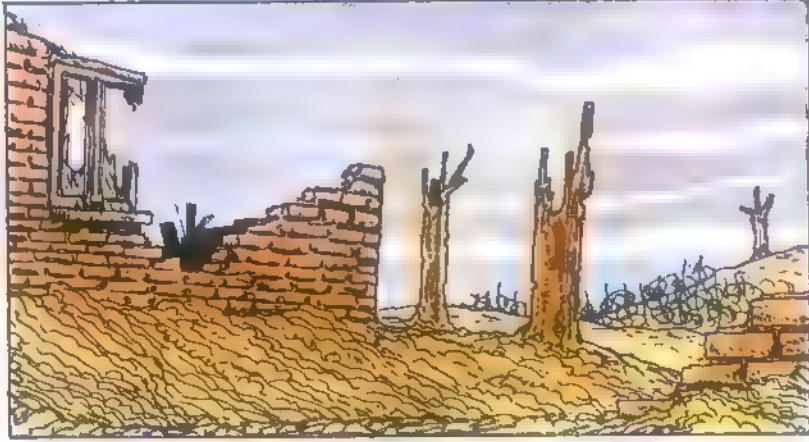
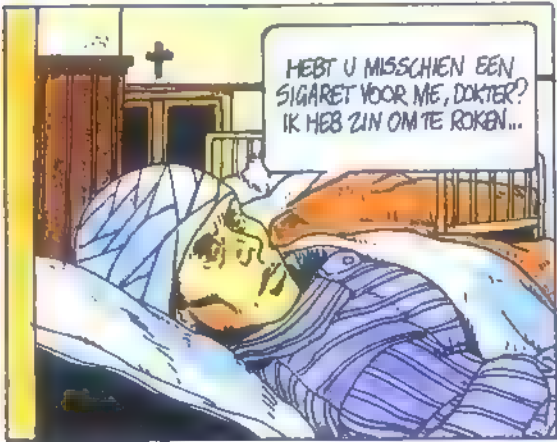
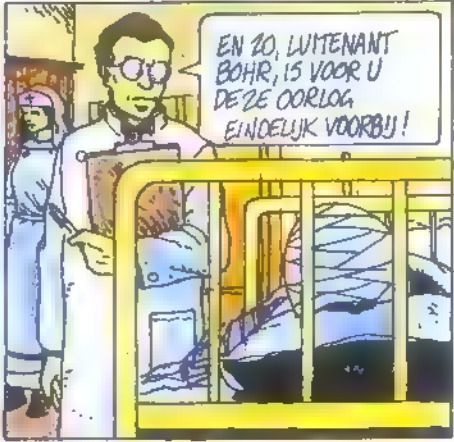
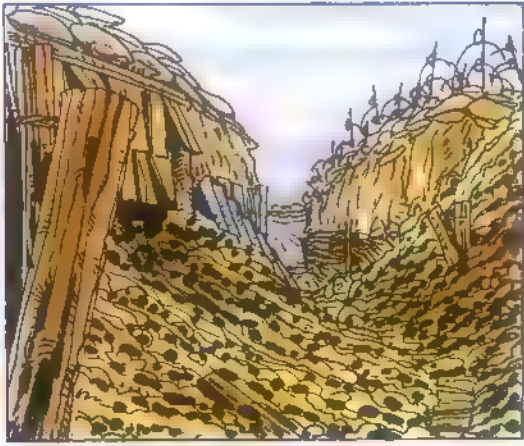

DE DESERTEUR

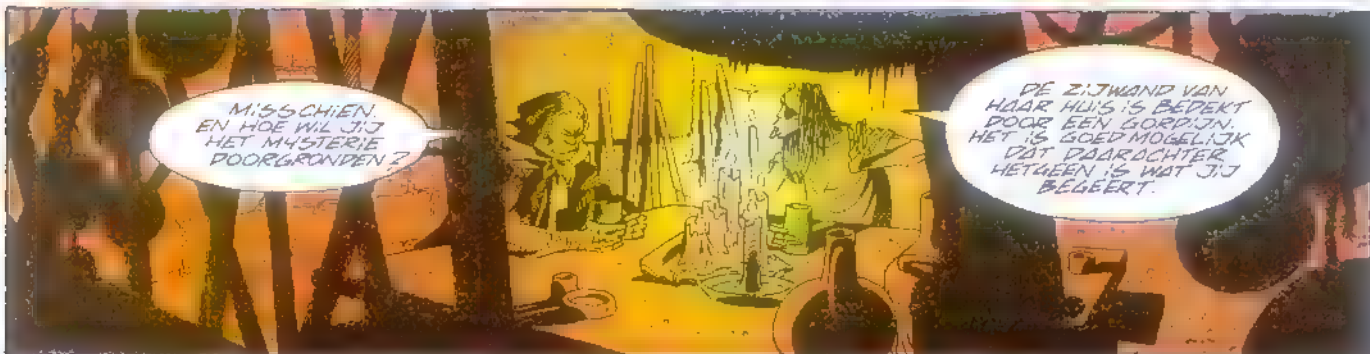

Rork

SAMENVATTING: In een dorp uitgehouwen in de rotsen, leeft een stam waarvan de leden hun leven indelen in functie van een gebeurtenis waarop iedereen wacht!

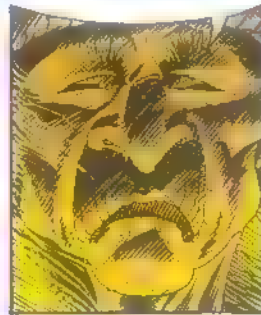

NIEUWSGIERIGHEID
KNAGGT JIJ JE, MAAR
JE HOUDT JE IN.

DE TEKENEN ZEGGEN
ONS: VOORZICHTIG!

STERRENLICHT!
STERRENLICHT!

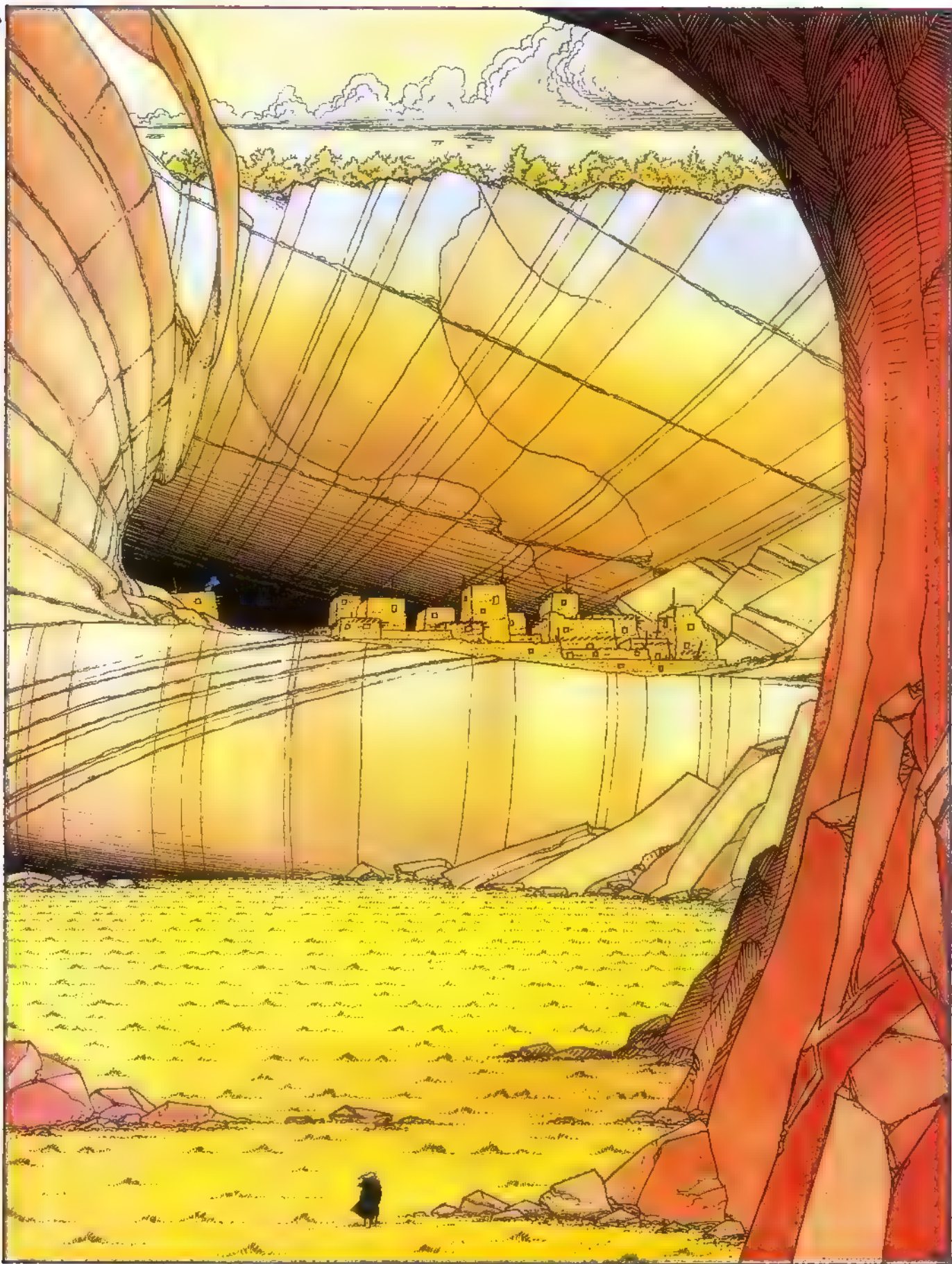

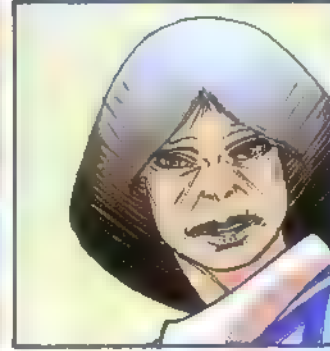
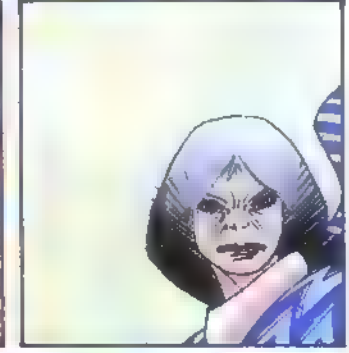
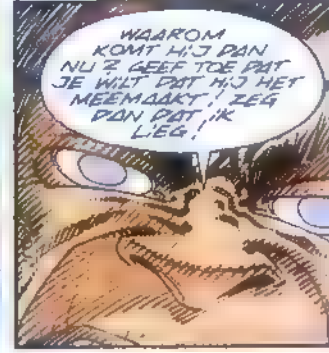
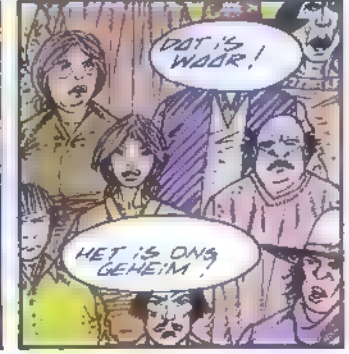
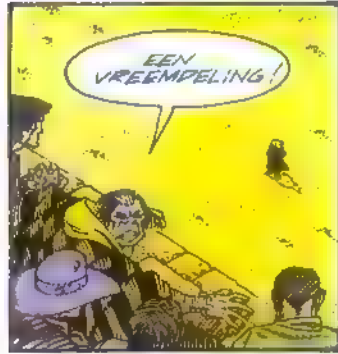
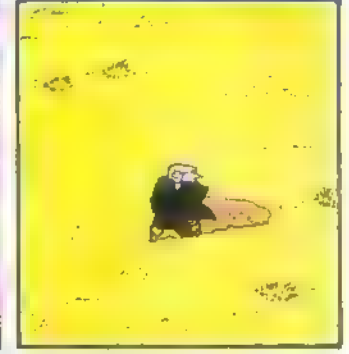
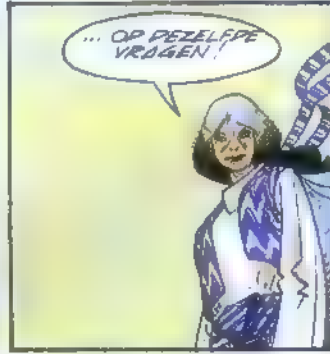

Rork

MIJN LAATSTE ALBUM
"DE GROT DER HERINNERING"
IS VERSCHENEN IN DE COLLECTIE
"VERHALEN EN LEGENDEN"
LOMBARD UITGAVEN

wordt vervolgd

DE OOGST

IN DIE TIJD STALEN DE RATTEN EEN KWART VAN DE OOGST VAN DE MENSEN
EN DE GRAANSCUDEN RAAKTEN LEEG VOOR DE MENSEN DE TIJD HADDEN
GEHAD OM HET GRAAN TE MALEN...

DIT KAN ZO NIET MEER! WE MOETEN IETS DOEN OM ONZE OOGST
TE BESCHERMEN TEGEN DIE DIEREN!...

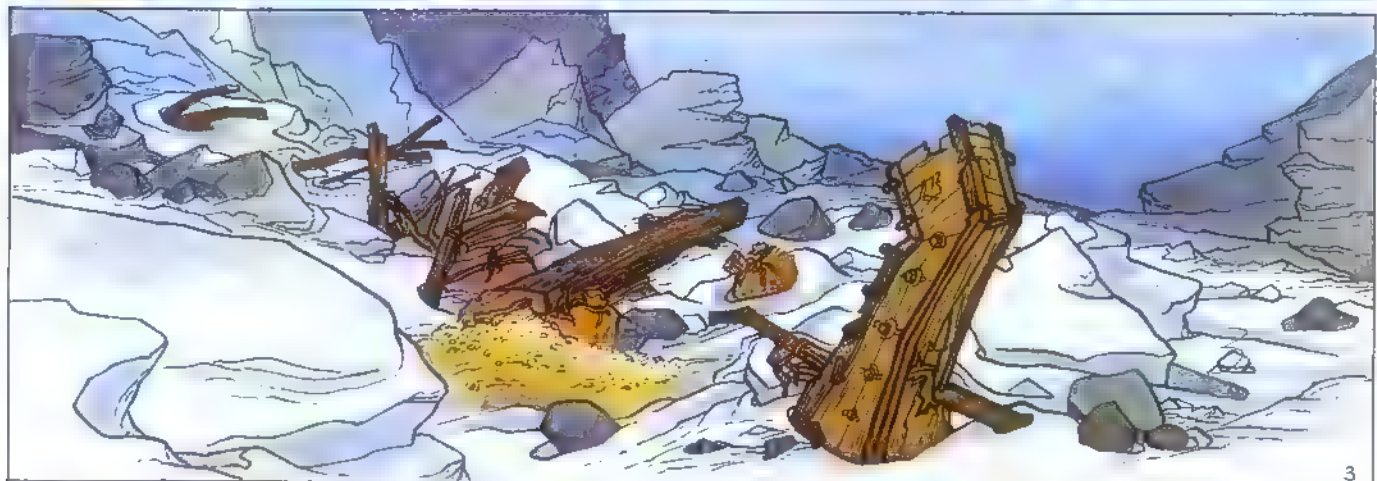
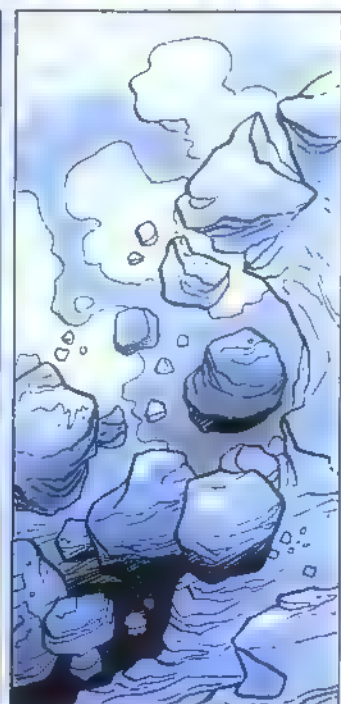
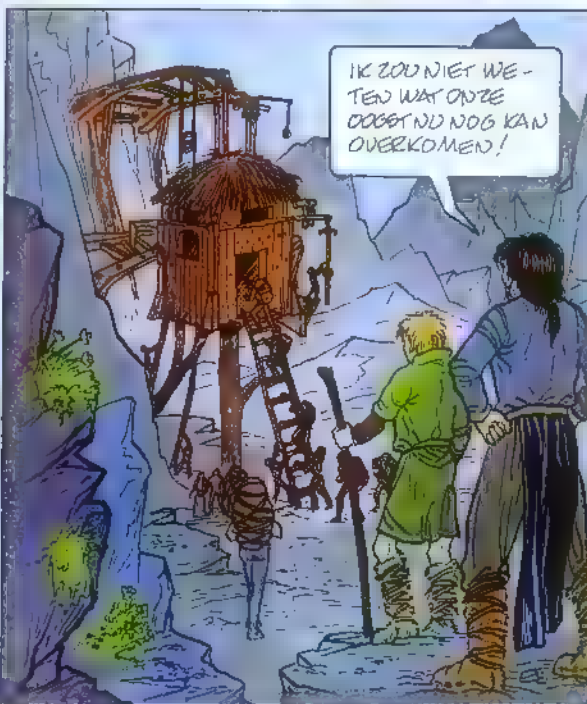
DIT JAAR BOUWEN WE
ONZE SCHUUR IN DEZE
BOOM! DAN KUNNEN DE
RATTEN NIETS STELEN!

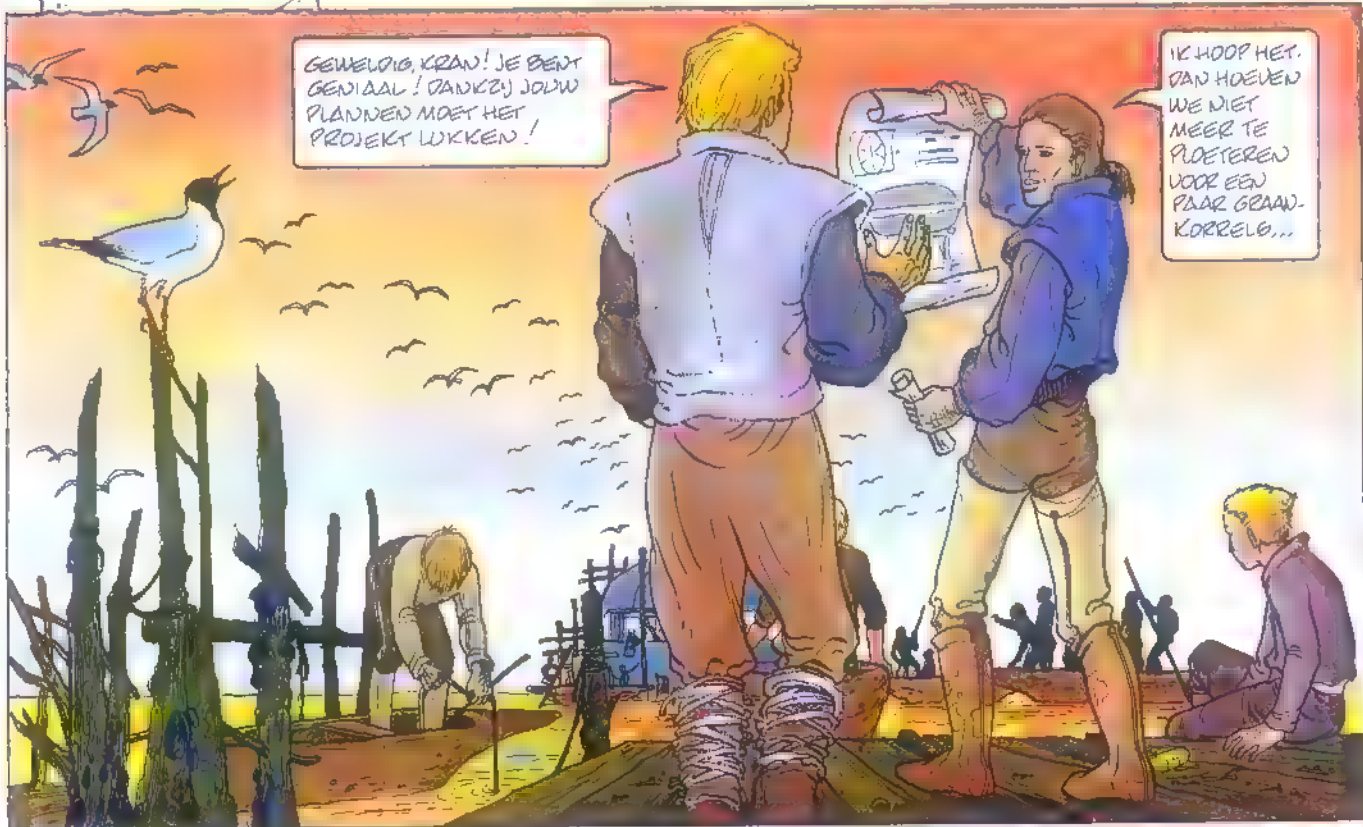

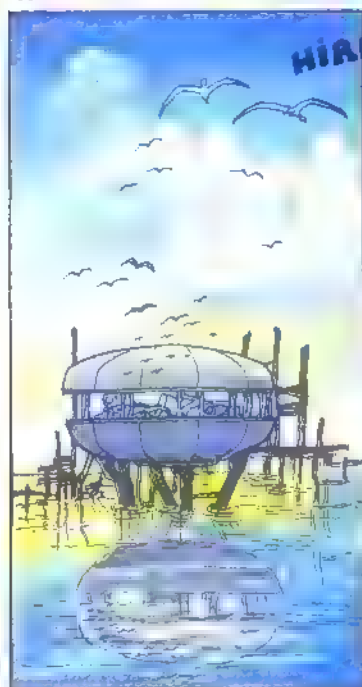
DE TIJD VERSTREEK...

GEWELDIG, KRAN! JE BENT
GENIAAL! DANKZIJ JOUW
PLANNEN MOET HET
PROJEKT WKKEN!

IK HOOP HET.
DAN HOEVEN
WE NIET
MEER TE
PLOETEREN
VOOR EEN
PAAR GRAAD-
KORREL...

DE MENSEN DACHTEN DAT ZE HET
BETER HADDEN GEDAAN DAN HUN VOORVA-
DEREN. EN ZE KEERDEN TEUREN TERUG
NAAR HUN DORPEN OM DE WINTER AF TE
WACHTEN...

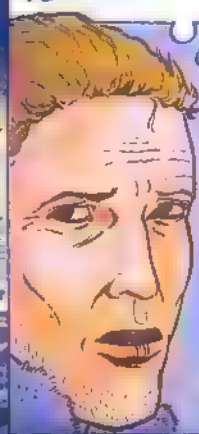

HIIRRIK

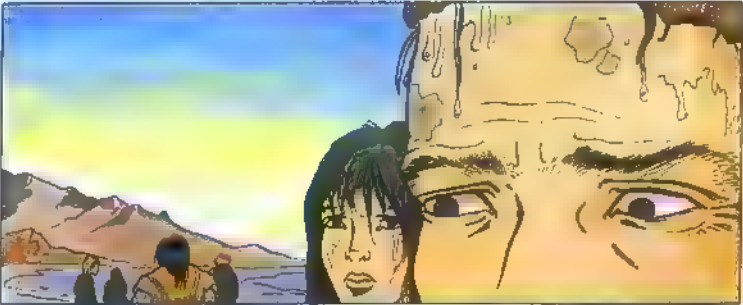
KIAAAR

DE STORM !!

DE AFRIKAANSE STRIP BESTAAT... WIJ HEBBEN HEM ONTDEKT!

«In mei 1985, vertelt Bob de Moor, ging ik naar Kinshasa ter gelegenheid van een manifestatie gewijd aan de Belgische strip. Tentoonstellingen, signeerbijeenkomsten, recepties... ik heb een onvergetelijke herinnering aan mijn verblijf in dat schitterende land Zaïre. Bovendien ontmoette ik er Barly Baruti, die daarna naar Brussel kwam om er stage te lopen bij de Hergé Studio's. Ik had toen het genoeg een beetje van mijn ervaring te kunnen overbrengen op die jonge Zaïrese tekenaar op wie, daar ben ik van overtuigd, de School van de Klare Lijn trots kan zijn...»

Baruti Kandolo Lilala, bijgenaamd Barly Baruti, geboren in december 1959 in Kisangani, had ook wel een reputatie op te houden. Zijn vader is een van de bekendste landschapschilders van Afrika. Het sprak daarom bijna vanzelf dat ook de zoon een tekencarrière ging volgen. «Maar de strip fascineerde me al als kind veel meer dan de schilderkunst», zegt hij. «Ik was vooral dol op de avonturen van Jerry Spring, die ik op mijn onhandige manier natekende. Wat aanvankelijk maar een spelletje was, werd al gauw een hartstocht. Ik nam toen het besluit er mijn vak van te maken. Behalve de religieuze strips, verspreid door de missionarissen, bestaat er op dat niveau niets speciaal Afrikaans. De paar Zaïrese tekenaars zijn amateurs, autodidacten die het tekenen niet als beroep uitoefenen. Ik vond dat daar een leemte te vullen was. Ik vond ook dat de Europese strip teveel dezelfde thema's behandelde en dat de Afrikaanse cultuur rijk genoeg was om wat vers bloed te leveren aan de negende kunst. Om door te dringen in het overvolle stripwereldje is echter geen kleinigheid. Toch zag ik er een kans in die ik niet kon laten schieten. Ik begon met contact opnemen met auteurs en uitgevers. Technisch had ik nog heel wat te leren! Ik deed ook mee aan een paar wedstrijden, en ik werd zelfs bekroond voor een van mijn

tekeningen. Meer was er niet nodig om me aan te moedigen. Langzaam maar zeker ging ik toen stripverhalen publiceren in Zaïrese kranten en tijdschriften... En toen kwam er die ontmoeting met Bob de Moor, die ervoor gezorgd heeft dat ik een stage kon volgen in de Hergé Studio's in Brussel. Maar mijn eerste echte kans heb ik te danken aan Uitgeverij Casterman, die, ter gelegenheid van een striptentoonstelling in Zaïre, me aanbood mee te doen aan een wedstrijd waarmee ik een bezoek aan het stripfestival in Angoulême won.»

In Angoulême blijkt Barly een ontdekking. Niet alleen is hij de eerste en enige Afrikaanse tekenaar op het festival, maar ook heeft hij, als hartstochtelijk muziekbeoefenaar, groot succes met de liedjes die hij componeerde, geïnspireerd op zijn helden, en waarmee hij zijn presentatie begeleidde.

Toen ik in 1985 in België kwam om onder leiding van Bob de Moor te werken, had ik al een tiental pagina's af van de avonturen van Mohuta en Mapeka, de een een dorpeling, de ander een stedeling, die de helden van mijn eerste album moesten worden. Tijdens mijn stage bij de Hergé Studio's was het mijn bedoeling dat projekt af te maken.»

Dit allereerste volledig Afrikaanse stripalbum, uitgegeven door Afrique-Editions (*) is nu in de boekhandel verkrijgbaar. «Het is een première», zegt Barly, en nog nooit heeft in Afrika een stripalbum zoveel druktechnische zorg gekregen. Het is ook het eerste album dat zo'n grote distributie krijgt, ik zou wel graag willen dat het niet alleen als een curiositeit beschouwd wordt. Ik wil dat het wordt ontvangen als een strip zoals alle andere, en dat de mensen niet gaan zeggen: «Hé, daar ook al?».

Het verhaal dat hij ons vertelt, getiteld «De auto is avontuur», is een waar pleidooi voor het bewaren van de voorouderlijke waarden in de veranderende Afrikaanse samenleving. «Wat ik vooral wilde uitdrukken,»

zegt hij, «is de schok die bij ons plaatsvindt tussen de traditie en het moderne leven. Het is de humoristische visie op problemen waar veel Afrikanen op het moment mee te maken hebben. Ik heb mijn verhaal zo geconstrueerd dat de kinderen er plezier in kunnen hebben de amusante belevenissen van mijn helden te volgen en de volwassenen er stof tot nadenken in zullen vinden. Ik leg bijvoorbeeld de nadruk op de klasseverschillen en op bepaalde typerende paradoxen in onze maatschappij. Het behoud van de natuur is ook een van de dingen die me aan het hart gaan. Ik leg bijvoorbeeld uit dat het verzamelen van olifantstanden of giraffehuiden leidt tot de uitroeiing van die dieren. Want onder het voorwendsel dat ze zo dol zijn op die beesten, bezitten veel mensen bij ons zulke verzamelingen...»

Behalve dat hij het album ziet als een uitnodiging om kennis te maken met zijn milieu, hoopt hij dat Afrikaanse tekenaars erdoor aangespoord zullen worden zijn voorbeeld te volgen. «Omdat ik eerder nooit iets van belang heb gepubliceerd», verklaart hij, «is het een geweldig visitekaartje dat me kan helpen bij mijn toekomstige contacten met Europese uitgevers. En bovenal is het een hoop voor heel wat Afrikaanse stripfanaten die nog aarzelen zich op deze weg te begeven.»

Zijn plannen? Een groot Afrikaans stripblad dat heel Afrika zal bestrijken en natuurlijk nieuwe albums. Hij bereidt op het moment een strip voor over het leven van de zanger Papa Wemba, superstar van de Zaïrese muziek en de held in de film «Het leven is mooi», geschreven door Ngangura Mweze en geregisseerd door Benoît Lamy. En Barly was degene die de decors van deze speelfilm ontwierp.

J.L.L.

(*) Afrique-Editions (606, Avenue Colonel Ebeya - Kinshasa/Gombe - BP 9986 - Zaïre).

De distributie in Europa wordt verzorgd door De Boeck-Wesmael (203, Louizalaan 1050 Brussel België).

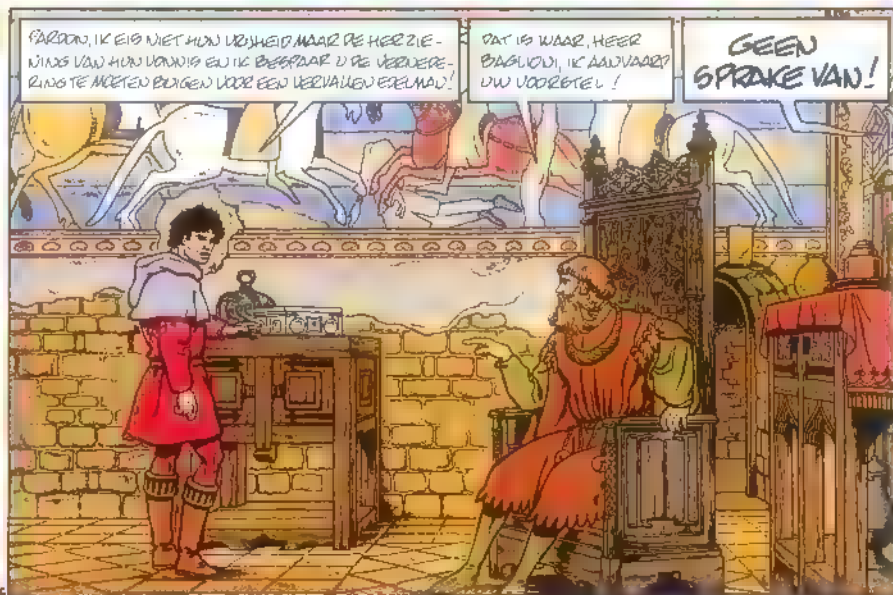
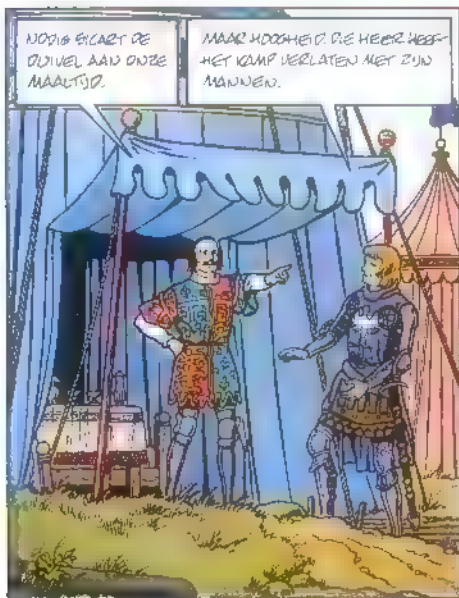

VASCO

GILLES CHAILLET

SAMENVATTING: Terwijl de Engelsen de stad innemen, probeert de Zwarte Prins te «onderhandelen» met het kind van de landvoogd. Maar Sicart de Duive' weigert en verlaat de streek. Vasco waagt een laatste poging.

DE DUIVEL EN DE KATHAAR

IN HEEF NIET TE HERHALEN DAT DE HEILIGE AN-
GELIENGE DEFINITIEF HEET: BEZIGEN OVER HET
LOT VAN DE KATHAKEN. 'U HEEFT NIET HET RECHT
OP DEZE AANGESTREVENDE TE KOMEN'. BEHOORDE
DE IK REED BEROEF O'DE ZOND WAAR DEZE
NEDERLANDSE KANTONEN

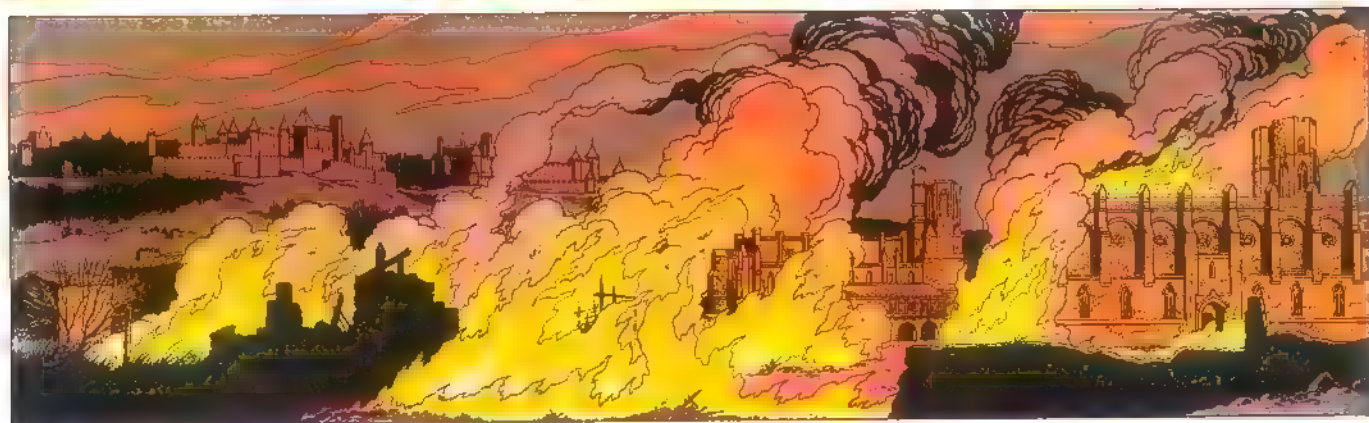

"SAC DE KROON BEEST OF DE KONING BEESTER ENDE!
 <ZAL HEM LW VERVOEGTENDE GELOFS JVER HELTEN
 EN EEN DAT DE RECHTEREEN EEN ANDERES WOFEL
 VEN IN DE PLAK. INHOUDEN OTA IK IN VOOR HET LEVEN VAN
 DE KROONEN. EN IK HEE HEE VAN VOOR HET REZEN!"

HET ZOU ME VERBAZEN ALS DAT DE GOEDE WERD
 IN HET LAZEN VERWILLEN. MI HEEST OF IT
 MOMENT WOPERE ZAGEN DAN ZIJN HOOP. HEE-
 SEER HET ME DAN OF IT WERD DAN ZIJN

GROTE HEMEL, DIE GLOED!

(EENDEUREN) KERMEN TE BESCHERMTAAL W
BRAND BESTONDEN! ER VALT WAARSCHIJNLIJK
NIETS MEER TE PLUKKEN! - MEER BLOEDEN, IC
NIET O VERLEZEN, DE SITUATIE VERAGT MI MIJN
AANDECHTER, O VERDEKT ZOON MET
MOEDER IS, AL MIJN GEGEE WENDE: VER-
CELENEN O, NAAR WEEST O VOORZICHTIG:
VERAAG ME NIET!

WITTEKENNEN, MAAR SCHALK!
LAAT HEM VOLGEN EN DAN KUN-
NEN WE DE MEDEPLICHTIGEN
VAN DIE DUIDELIKHEIDEN
VOORDEEL IN REKENEN!

IK ONDERNEEM
NIET DAT HET
SLAGEN VAN ZIJN
OPDRACHT KAN
VERHINDERTEN!

EN HEET'D OERPAAT!
AAN DE SCHAT DER
KATHAREN? DRIE
VOLMAAKTEN *
HEBBEN MONT-
BEGGE VERLATEN
VLAK VOOR HET VIEL
EN ZE HADDEN DE
SCHAT DER KATHA-
REN BIJ ZICH. WE
HEBBEN DE
MOEDT GEWOOND;
DIT IS EEN ANDER.
HOOPTE KONG!

NEE! PAKT 'EM EN IK
DOOR LATEN VERBODEN
DOOR EN MAN DIE 'K VOLGE-
DE EGGERD, IEMAND DIE
DEZE OORDEEL DIE GULLEN
REDELLA HEEFT. AN KAN MEN
DE WEG WISSEN EN WAGEN
DOOR VERBODEN... LAH
EN PAK! NIET DAN IN
SNOERLINTEN, DAT EGGERD
ME!

* VOLMAARTE : SE HEEFT DE VOLMAARTE
KATHARIE HIERARCHIE.

VASCO

EEN GELUK DAT DE ENKELEN VANNACHT HUN KAMP HEBBEN OORDEKELD.

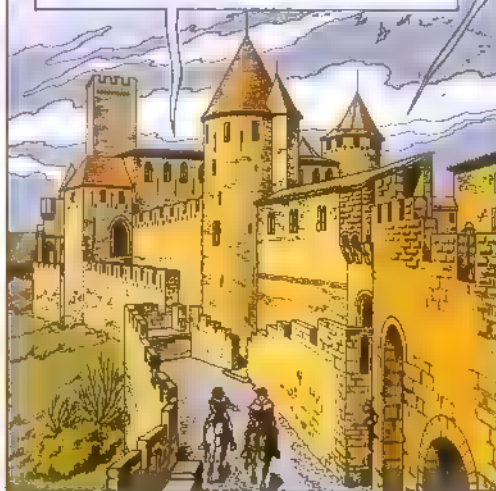
LATEN WE TOCH OPBIDDEN VOOR ACHTER-BIJNEN, HEER PERELLA. O-A-C-I-P-I-N-E IS NIET HET KENMERK VAN HUN LEEGE!

WE ZULLEN MINNEVE ZONDER PROBLEEMEN BEHEELEN.

MINNEVE?

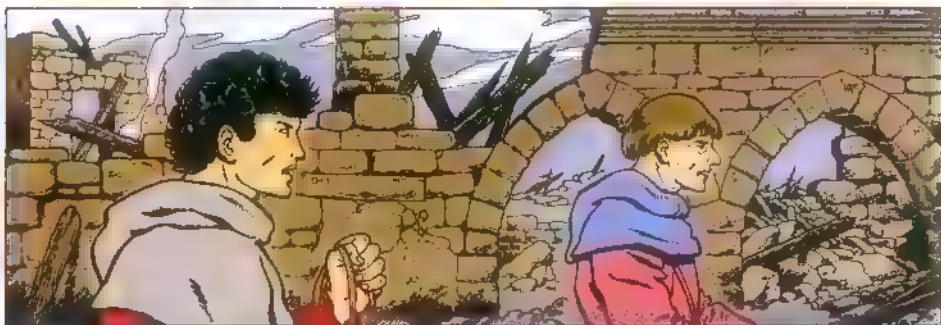
JA, PORTIE TOCH DE LATIJNSE NAAM VAN DE GODIN ATHENA, NIETWAAR? IK ZOU NIET WETEN HOE IK DE NAAM DIE U UW VADER U ZEI ANDERS VAN UITLEGGERS TOEGEWEN. MINNEVE WAS EEN BELANGRIJKE WAARD VAN KATHAAR VERZET TEGEN DE KRIJGSTOCHT TEGEN DE ALENGENTEN.

ER IS NIET MEER OVER VAN DE BENEDENSTAD, WAT EEN OORDEELIS GEZICHT!

GOD HEET ZIJN OEWOLSE GOEDHEID GEBOOD. WI HEET DE ZONNEN DE-STEEN: DOOR ZIJN RIJCKOMTE GATVE-MEN, WAARIN HEET HUN LEEVEN VERBODEN.

DAT IS EEN KWEEPE VAN BEZICHTPUNT...

PLONK PLONK

GOET! HOORT U DAT?

HET GELUID KOMT UIT DIE PLONKHOP, NAT IS DAT?

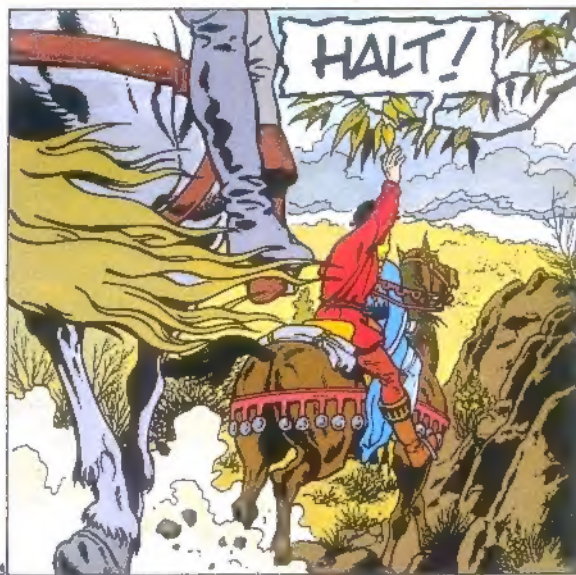

MOECHEN OVERLEVENDEEN DE ZICH TRECHTEN TE BEVRIJEN!

LATEN WE ZE HELPEN!

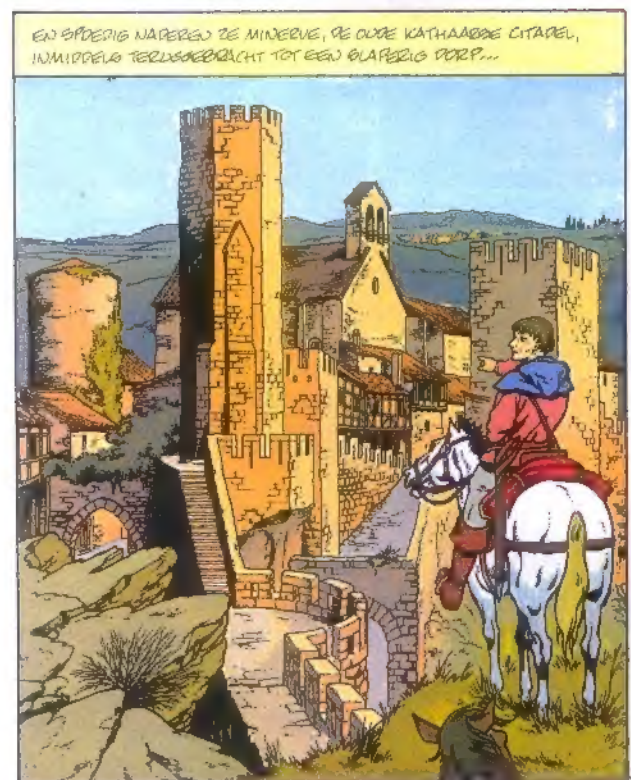
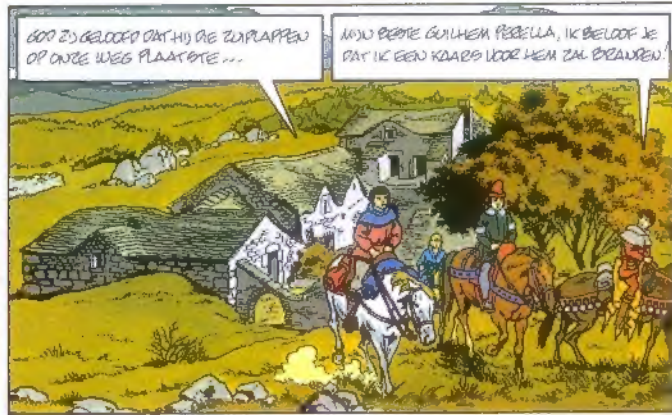
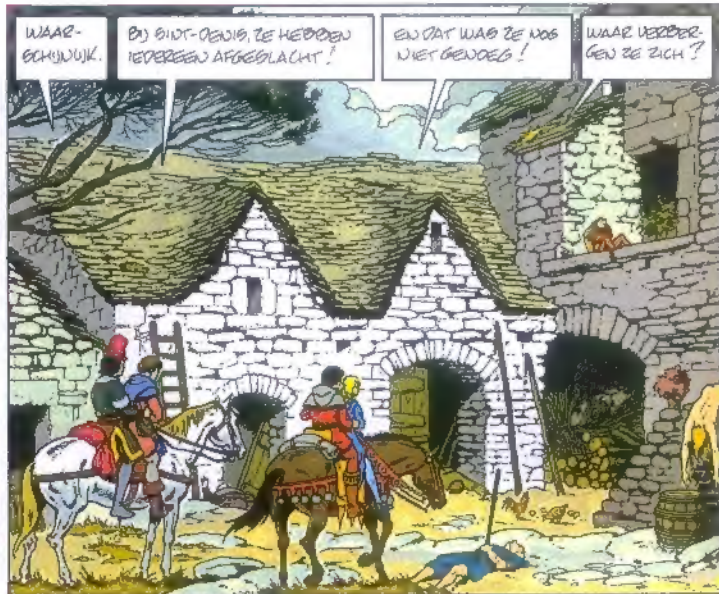
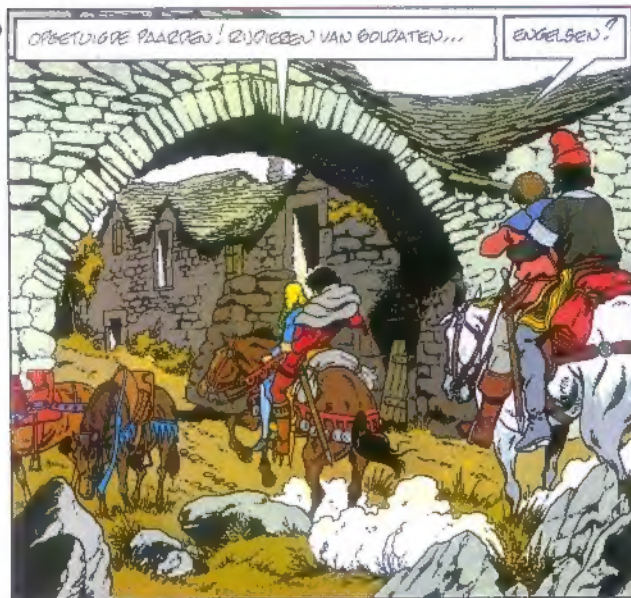

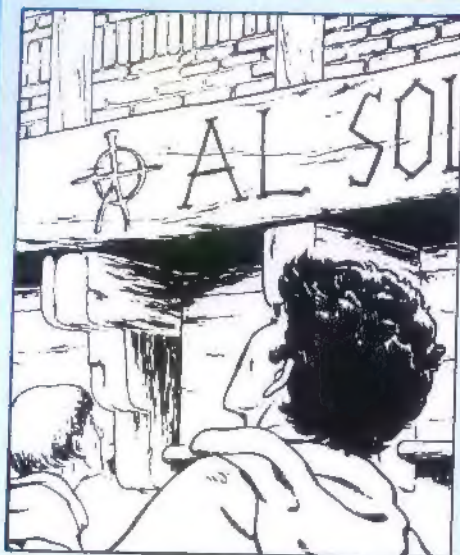
VASCO

MIJN 6e AVONTUUR
"SCHADUWEN OVER VENETIE"
IS NET VERSCHENEN
IN DE BOEKHANDEL!

wordt vervolgd

EN DE SCHAT VAN DE KATHAREN, HEB JE DAAR AAN GEDACHT?

De Benedenstad is niets anders meer dan een ruïne en vernieling! De Engelsen hebben er flink op los geslagen...

Wat klopt er niet in deze inval?
Keuren de Paus, de Koning en de Predikheren de verwoestende ijver van Broeder Eudes goed?

In welke richting heeft Sicart de Duivel het kind meegenomen?
Wees op je hoede voor verrassingen en verzuim, de volgende week, het vervolg van dit gevaarlijk middeleeuws avontuur niet...
Waarom moet de soldaat, die Vasco herkende, zich zo verstoppen?

ISSN 0023 - 5024

Het weekblad Kuifje moet verkocht worden tegen de verplichte prijs. Het mag niet in een leesmap, noch in huur gegeven worden, behalve wanneer de uitgever zijn toestemming heeft verleend. Tekeningen en manuscripten — niet door ons gevraagd — worden niet teruggezonden.

DE LOMBARD UITGAVEN

P.-H. Spaaklaan 1-11, 1070 Brussel — Prk. 000-0190916-20

Uitgever: Lucien LOTTEFIER, Theodore Rooseveltstraat 46
1040 Brussel

Redactie: J.-L. VERNAL, Martine VIENNE

Fotogravure: DE SCHUTTER N.V.

Offsetdruk: DE BIEVRE, p.v.b.a. - Brasschaat

Advertenties voor België: Tel.: 02/522.56.00

ABONNEMENT

GELDT NIET VOOR NEDERLAND

	BELGIE	BUITENLAND
		+ verzending
3 maanden	520 BF	TOTAAL

KUIFJE-NEDERLAND

Lombard Uitgaven Nederland B.V.

Postbus 341, 2100 AH Heemstede

Telefoon 023 - 290190 / 290192 / 280712

ABONNEMENTSOPGAVE/KLACHTEN

P.V.O.-abonnements service

Postbus 77, 5126 ZH Gilze

Telefoon 01615-2940 toestel 411

Abonnementsprijs: 3 maanden: 32,50 fl.

Adreswijziging: 4 weken van te voren **schriftelijke** opgave via wikkell rond KUIFJE

Annuleringen: opzegging 4 weken vóór het einde van de abonnementstermijn **schriftelijk** opgeven

ADVERTENTIES

Special Media b.v.

Postbus 3300, 1001 CA Amsterdam Telefoon: 020-222 366

VOLGENDE WEEK

« HET STERRENPAARD »

een groot vervolgvontuur met

ED

&

AD

door Cadot en Bom

WOODY EN WILLY

in

« De tweeling kiest het ruime sop »

een volledig verhaal van Stibane

+

Het vervolg van de lotgevallen van
Vasco, Clifton, Rork
en Loïc Francœur

van ernst

KOM 246/0
 KOM 246/0
 KOM 246/0
 KOM 246/0
 KOM 246/0

